

MAGYAR LAPOK

3 lei

Taxa postală p
aprobărită Dir.

ROMANIA

onform
12/1934.

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 268 (1414) szám * Kedd, 1936 november 24

Főmunkatárs:
dr Gyáriás Elemér

Hóvihar mérsékli a spanyol polgárháborút

Madridban csak oroszok ellen küzdenek a spanyol nemzetiek. Arragoniában támadást indítottak a vörös csapatok

Avilából jelenti a Havas-ügynökség tudósítója: Madridban erős hóviharok vannak, amelyek lényegesen meglassították a hadműveleteket. A nemzeti csapatok légi támadásai teljesen szünetelnek, csak a tüzérség folytatja tovább az ágyúzást. A Puerta del Sol minden épületét érte valami rongálódás. A földalatti vasút központi épülete két részre szakadt. A Granvia negyedben több emeletes ház összeomlott, az utcákon véres közelharok folynak.

Sevillából jelentik: A nemzeti csapatok sámancai főhadiszállása erősen cáfolja a madridi vörös parancsnokságnak azt a közlését, hogy a vörösek az egyetemi városrészt visszafoglalták volna. A vörösek a Moclua-palota és a Casa del lango visszafoglalására támadást

kezdtettek, de visszaverték őket. Ezekben a harcokban mind orosz tisztek és katonák alkották a vörös csapatokat, s nem volt egy se közöttük spanyol, vagy katalán.

A Llano tábornok sevillai rádiójelentése azt is megállapítja, hogy ugy Madridban, mint környékén heves harcok dúlnak, de a nemzetiek fölénye nyilvánvaló. Ugyancsak sevillai közlés jelenti, hogy Arragoniában a vörös csapatok általános támadást indítottak. Ennek célja az, hogy kelet felől a Madridban levő vörös védőknek nagyobb szabású haditevékenységgel segítségére siessenek. Az arragoniai vörös támadás eddig még eredménytelennek mutatkozott.

A Spanyolország északi és déli pontjain levő arcvonalokon a háború szünetel.

Terrorhullám Barcelonában. Kivégzik a katalánok baloldali vezetőembereit is

Párizsból jelentik: A Barcelonából ideérkezett legújabb jelentések szerint a katalán fővárosban újabb terrorhullám vonul végig. Arra a hírre, hogy Németország és Olaszország elismerte Franco tábornok kormányát, az anarchista és szindikalista s természetesen a kommunisták is csapatokba verődve, megtámadták a városban élő német és olasz állampolgárok üzleteit, lakásait és házait. Az üzleteket és lakásokat kifosztották.

A spanyolországi polgárháború harcainak színhelye most már teljesen áthelyeződött a fővárostól északra és északkeletre fekvő frontszakaszra. A fővárosban vasárnap is szüneteltek a hadmozdulatok s csak kisebb hadműveletek folytak. Ezzel szemben a sierrai frontszakaszon és Sierra Guadarrama frontján Franco tábornok csapatai jelentősen tért hódítottak. Nyilvánvaló, hogy Franco tábornok az északról és északkeletről előnyomuló csapataival részben teljesen be akarja zárni a gyűrűt Madrid körül, részben pedig a főváros északnyugati részében gyökeret vert csapatait akarja megerősíteni.

Néhány napon belül Madridot teljesen körülrájkák a nemzeti csapatok és végleg elzárják az utat a tengerpart felé is.

A sevillai rádió minden egyes leadásában közli Franco tábornok legújabb hadiparancsát, amelynek értelmében

a burgosi kormány most már a háborút nem tekinti polgárháborúnak, hanem a szovjet elleni hadjáratnak. A zsákmányolt hadianyagokról ugyanis kétséget kizáró módon megállapították, hogy orosz gyártmányúak és valamennyi foglyul ejtett tiszt és katona szintén orosz.

A nemzeti spanyol hadsereg tehát most már nem a vörös spanyol hadsereg ellen harcol,

hanem ázsiai hordák ellen, amelyek Spanyolországban mindenáron a kommunizmust akarják uralomra juttatni.

AZ AMERIKAI AKAT ELSZALLITJÁK SPANYOLORSZÁGBÓL.

Washingtonból jelentik: Az Északamerikai Egyesült Államok kormánya behatóan tárgyalás alá vette a burgosi kormánynak azokat

Több szovjetgözös érkezett Alicante kikötőjébe

Uj csapatok katozott a madridi ellenállás egyújítására. A barcelonai és valenciai vörös csapatok nem hajlandók Madrid tartásáért tovább harcolni

Salamancaiból jelentik: A nemzetiek rádióközlése szerint több szovjetgözös érkezett Alicante kikötőjébe. Ezek mind katonaságot szállítottak, melynek az a rendeltetése, hogy a Madridban ostromlott vörös csapatok segítségére siessen. **Rosenfeld** szovjet nagykövet felhívást intézett Madrid vörös megzálás alatt élő lakosságához, amelyben ellenállásra buzdítja az embereket és a vörös miliciát.

Az angol kormány hivatalos nyilatkozatot tesz, hogy a barcelonai ostromzárlatot tudomásul veszi

Londonból jelentik: A burgosi kormánynak a katalániai partok és a barcelonai kikötő ostromzárására vonatkozó közlése az angol kormányt legnagyobb mértékben foglalkoztatja. Vannak ugyan tengerészeti és politikai körökben olyan megjegyzések, hogy a spanyol nemzeti kormány hadihajói elégtelenek az ostromzár foganatosítására s így a burgosi kormány bejelentésének gyakorlati jelentősége nincsen. Ezzel szemben a kormánykörökben inkább az a felfogás mutatkozik, hogy a szovjet részéről folytatott jövő tengeri szállítások miatt a spanyol nemzetiek számbavehető erői-

az értesítéseit, melyek a katalániai tengerpartok ostromzár alá helyezéséről szóltak. A Madridban időző amerikai főkonzul közléseiből arról is értesült a washingtoni kormány, hogy ott, Madridban tarthatatlan a helyzet, viszont az se ajánlatos, hogy az amerikai diplomácia a Valenciába távozott vörös kormányt kövesse. A washingtoni külügyminiszter felbatalmazta a madridi amerikai főkonzult, hogy amennyiben szükségesnek látja, kíséretével együtt azonnal hagyja el nemcsak Madridot, hanem egész Spanyolországot. Együttal hozza magával a Spanyolország területén élő amerikai állampolgárokat is. Az Egyesült Államok kormánya ebből a célból hadihajót küldött Barcelona kikötőjébe.

AZ OROSZOK BETONÁLLASOKAT ÉPITENEK A KATALÁN FŐVÁROSBAN.

Barcelonából jelentik: Az orosz bolsevista uralom megalapításánál használt terrorista módszereket a Szovjet-Oroszországból ideküldött vezetőség teljes mértékben alkalmazásba vette. Mind több és több a merénylet a szocialista vagy radikális polgári rétegek vezetői ellen. A katalán nemzetiek Duischi nevű vezető emberét lelőtték. Azonban a baloldali katalán vezéreket se kímélik. Szombaton kivégezték Escobar őrnagyot és Martinez hadnagyot. Mindketten a köztársasági gárda tisztjei voltak. Escobar őrnagy elnöke, Martinez hadnagy titkára a fasisztaellenes köztársasági egyesületnek.

Egyébként a terroruralom megszervezésére érkezett vezetőkön kívül, nagyszámu műszaki embert is hoztak Barcelonába Oroszországból. Ezek vezetésével és tervezésével betonból építenek lövészárkokat s drótsövényeket és légvédelmi állásokat készítenek. Teljes erővel készülnek Barcelona bombázásának eshetőségére.

Barcelonából jelentik: Egy önkéntes zászlóalj fellázadt és kijelentette, hogy nem hajlandó elvérezni a madridi fronton. Madridból erre oroszokból álló külön csapat érkezett a lázadók megbüntetésére. A madridi és barcelonai két csapat között szabályos harc fejlődött ki. A Madridba küldött valenciai zászlóalj is fellázadt. A katonák csapatosan hagyták el Madridot és visszatértek Valenciába.

kel fognak az ostromzár megvalósítására törekedni. Az angol kormány hajlik arra a felfogásra, hogy a tengeren is a szembenálló feleket egyenlőjogu küzdőknek ismerje el s így a maga hajóinak utasítást adjon, hogy mindkét félle szemben semlegesesen viselkedjék, illetve az ostromzárát is figyelembe vegye.

Baldwin miniszterelnök ebben a kérdésben vasárnap minisztertársaival értekezletet tartott. Ezen az értekezleten megállapították annak a nyilatkozatnak a szövegét, melyet a külügyminiszter hétfőn mond el az alsóházban.

Meglőrtént a gazdaváltozás a legnagyobb baloldali román lapcsoportnál

Sadoveanu író az Új igazgató. — Az Universul tovább támadja a lapcsoportot

Az Adeverul és Dimineata lapok körül már napok óta újabb hullámok kavarnak. Már jóideje kolportálják a hírt, hogy a közös vállalatot alkotó két nagy baloldali lap gazdát cserél, illetve, hogy a liberális párt ugynevezett „H” csoportja veszi át.

A múlt héten az Adeverul-ban már megjelent egy rövid közlemény, melyben jelezték, hogy a lapvállalat valóban gazdát cserél és ígérték, hogy az adásvételi szerződés létrejöttkor részletesen tájékoztatni fogják a közvéleményt.

Most aztán az Adeverul legújabb számában közleményt jelent meg, melynek értelmében a lapkoncern élére Mihai Sadoveanu, az ismert író áll, aki B. Branisteanu és Tudor Teodorescu Braniste társaságában irányítja a vállalat ügyeit. Az új vezérkar a lap első oldalán a következőket közli:

— A mai nappal a Dimineata és Adeverul lapok a mi vezetésiünk alá kerültek. Igyekezni fogunk megtartani azt az irányt, melyet alapítói szabtak meg s ez: a szabadság és a jog védelme és egy őszinte nemzeti demokrácia keretén belül az alkotmányos monarchia támogatása. Ezen a téren, lapjaink ismert türelmeségének szellemében, találkozhatnak az összes politikai irányok, melyek hason célok felé törekzenek.

— Amikor ellenszegülünk minden diktatorikus kísérletnek és a szélsőségeknek s harcolunk az erőszak ellen, bárhonnan is jöjnek, védeni fogjuk a román állam politikai elhelyezkedését, a fennálló alkotmányos intézményekkel együtt. Ami a külpolitikai kapcsolatokat illeti, a béke törhetetlen hívei vagyunk s jó kapcsolatokat akarunk azokkal az országokkal, melyek, mint Románia és szövetségesei a Népszövetség, a szerződéses tiszteletben tartása és az e szerződések által megállapított területek elismerésének alapján állnak.

— Az Adeverul és a Dimineata hajlandó az alkotmány által biztosított jogok és szabadságok keretén belül résztvenni minden akcióban, mely alkotóerők összefogását célozza. Hasonlóképpen figyelemmel fog kísérni minden kulturális megmozdulást, mely hivatva

van a román állam erejét és a román nép lelki egységét szolgálni. Aláírás Mihai Sadoveanu, B. Branisteanu, Tudor Teodorescu Braniste.

Mit ír az Universul?

Az Adeverul és Dimineata eladásának hírével foglalkozva az Universul érdekes megállapításokat tesz. Mint ismeretes, az emlékeztetes sajtóháborúság óta az Universul naponta

közi az Adeverul és a Dimineata munkatársainak valódi nevét s álnévét, azzal a címmel: „Kicsodák ők?”

A nagy jobboldali lap már a harc elején megígérte, hogy végez ellenfeleivel és megtisztítja a román sajtót a Sarindartól s most az átadást is éles kommentárokkal kíséri.

Megírja az Universul, hogy Brauer és Labin, a két nagy baloldali lap igazgatótulajdonosa hét nappal ezelőtt Bécsbe, majd onnan Párizsba utazott. Most viszont bejelentik a változást s azt, hogy a lapok igazgatását Sadoveanu, Branisteanu és Braniste vették át. De felvetődik a kérdés — írja az Universul, — hogy ki nevezte ki ezeket az urakat? Ki adta nekik a pénzt? A közvélemény választ vár ezekre a kérdésekre.

Bucuresti sajtókörökben érdeklődéssel várják, hogy hova fajul el a lapcsere ügye, mert Mihai Sadoveanu nagytekintélyű és befolyásos író, aki bizonyára személyesen fog kiállni lapjai védelmére.

Egy magyarországi lap elferdített közlése az oradeai revízióellenes gyűlésről

Budapesten megjelent „Új Magyarország” című napilap egyik utóbbi (1936. november 18.) számát. A lap „Erdélyi

Kühnelt-Leddihn Erik

Jezsuiták Nyárspolgárok Bolseviki

Az apokaliptikus orosz titok, az ellene küzdő misztikus front grandiózus regénye.

Ára 120 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál.

Alkazar” címen vezető helyen cikket közöl. A cikk városunkból van keltetve és azokkal a sorozatos revízióellenes gyűlésekkel és tüntetésekkel foglalkozik, amit mintegy két héttel ezelőtt itt is megrendezett a liberális párt. Jól lehet a szóbanforgó közlemény, mint említettük, városunkból van keltetve, az semmi körülmények között nem az események szemtanujától, tehát nem itteni újságírótól származik. A cikk olvasása során ugyanis már az első soroknál kitűnik, hogy az eseményekkel nem ismerős egyén írta a közleményt, hanem olyan valaki, aki nyilván nem volt szemtanúja az említett revízióellenes gyűlésnek. Erről a gyűlésről most is meg kell állapítanunk, hogy a legteljesebb rendben zajlott le, egyáltalán nem történtek benne olyan esetek, amilyenekről az említett budapesti lap tudnivaló; egyebek között például, hogy körülhordozták volna Mussolini torzképét, s azt a gyűlés résztvevői megköpdösték. Az újságkészítés műhelytitkainak ismerője, a szóbanforgó újságcikket olvasva, első pillanatban megállapíthatja, hogy a közlemény ugynevezett „belső szerkesztéségi munkából” ered, egyrészt az itteni tárgyilagos sajtóközlemények célzatos és elfogult beállítása, másrészt teljesen légből kapott valótlan-ságokat tartalmaz.

Katalán földön*

Montjuich komor fellegrára szigorú örként pillant le Barcelona kiktőjének lüktető forgalmú életére. Spanyolország legnagyobb kikötővárosának hófehér palotái szikráznak a mindig melegen áldomló napfény aranyzuhataiban, a sudár pálmák büszkén emelik a magasba sötétzöld koronáikat, az utcákon szédítő a forgalom és a kikötőkben messzi utakról érkezett óceánjárók pihennek. A katalánok erős, szívós, kitartó munkával Spanyolország leggazdagabb és talán legszebb városává varázsolták a kopár, sziklás hegyekkel körülvett, mely tengeröböl partján épült Barcelonát.

Barcelona a pompás palotáknak, széles sugárutaknak, déli flórájú kerteknek, gyönyörű villáknak és csodálatos, régi templomoknak városa. De a sok régi templom közül is messzi kiemelkedik szépségben, történelmi értékben, művészi kivitelben Barcelona legnagyobb temploma, a katedrális.

A barcelonai „La Catedral” a katalán főváros egyik legszebb látványosa. A város védőszentjének, Szent Euládiának koporsóját őrzik a régi falak, melyeknek helyén már a VII. sz.

* Ezt a kedves, szép írást még akkor kaptuk, amikor Barcelonában nem dúlt a vörös terror Ugy látszik, a nagy leszámolás a világnézetek nagy harcában a katalán főváros körül fog befejeződni. Azért tartjuk időszerűnek e sorok közlését. (Szer)

zadban is templom állott Szent Euládia tiszteletére. A XI. században újjá építették a templomot és 1058-ban újból fel is szentelték. Az egyik oldalhajóban elhelyezett márványtábla őrzi az utókor számára a latinnyelvű felírást, mely tudatja, hogy a katedrális 1298-ban kezdték el építeni Szent Euládia tiszteletére.

Hosszú évszázadok során egyre épült a templom, míg a XIII. század végén az akkor diadalmasan uralkodó gót stílusban felemeltek végre gyönyörű tornyait is. 1339-ben Jacobus Fabre a főoltár alatt elkészítte a kriptát, ahová nagy ünnepek között zárják el Szent Euládia földi maradványait. Végül 1448-ban Andres Escuder, a kiváló spanyol építőművész, befejezte a gyönyörű dóm építését.

A barcelonai katedrális, hasonlóan a legtöbb spanyol és olasz templomhoz, szűk utcák közé épült, beleékelve hatalmas, ősrégi háztömbök közé, megfosztva a szemlélőt az egész templom pompás, monumentális látványának összehatásától. A keskeny, kopár terecske, amely a főbejárat lépcsőinek aljában meghúzódik, sem emeli a gyönyörű katedrális sivár környezetét. Három főbejárat vezet a templomba. Az egyik díszes főkapun keresztül, a másik kettő a két oldalhajó végétől. A kapun belépve és elhárítva a súlyos, fekete függönyöket, meglepődvé állunk meg a küszöbön. Első pillanatban szinte áthatolhatatlan sötétség borul a templom belsejére. Ezt a hirtelen sötétséget még növelik a kijáratokat szűk szűk elzáró nehéz, fekete függönyök, amelyek csaknem minden spanyol templomban fellelhetők. Az utca lármája,

a déli nap izzó heve, minden kívül marad a súlyos függönyökön. Mély csend és a lélek mélyéig markoló dhátat fogad a templom belsejében. Hosszú percekbe telik, míg a szem megszokja a sűrű, fátynos félhomályt, míg a szürke színekből kiemelkednek a barna falak, a szinte fekete, régi lapadok, míg a magasban elhelyezett és feltűnően kicsiny ablakok sötét mozaiküvegén át észrevesszük a külső világosság egészen halvány sugarait. A lopva beszökő keskeny fénycsík a régi kőpadló töredezett mozaikján reszket és megpihen az alacsony kis oldalhajópólakban elhelyezett oltárokon. 26 oltár áll körben a dóm barna falának mélyedéseiben, sötét, nehéz kőből faragott oltárok. A templom hajóját karcsú oszlopok választják el egymástól. Feltűnő a középhajó magassága, mely jóval az oldalhajók fölé szökken. A főhajó nagysága is meglepő: 87 méter hosszú és 12 méter széles. Bár a templom mai formájában a legtisztább gótikus stílust mutatja, a spanyol mesterek keze rengeteg apró részletben mégis kifejezésre hozta a spanyol építőművészet szépségeit is, úgyhogy a déli építészlet lenyűgöző varázsa átítja a fonségesen komor gót formákat. Mór eredetre csupán apró szobrok, oltárrészek, mozaikherakások mutatnak. A templom belső díszítésére a hosszú évszázadok elég időt adtak. Csodálatosak a régi ötvösmunkák, különösen a főoltár körüli díszes vasrács igaz gótikus mestermű. A felette elhelyezett bronzangyalok valaha súlyos függönyöket tarthattak a főoltár elrejtésére.

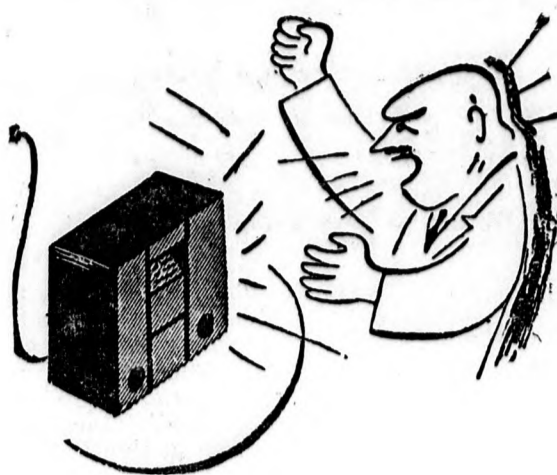
Meg kell emlékezni még a templom keresztútján elhelyezett oltárokról is, amelyek félreért-

A bucaresti katolikusok ünnepélyes fogadtatást rendeztek az új pápai nuncius tiszteletére

A magyarnyelvű katolikusok is üdvözlölni akarták a szentszék követét

Bucuresti. Saját tud. Bucurestiben vasárnap délután a fővárosi Actio Catolica rendezésében a Tomos nagytermében ünnepélyes fogadtatásban részesítették Cassulo András új pápai követet. Az üdvözlő beszédek sorát Cisar érsek nyitotta meg, majd sorrajáruhtak az új nuncius elé a görög katolikus egyház, a bucaresti latin szertartású plébániák, a katolikus intézmények és egyesületek képviselői. Francia, olasz, latin, román és németnyelvű üdvözlések hangzottak el.

A bucaresti magyar katolikusok nevében a magyar katolikus ifiliga elnöke készült arra, hogy néhány magyar szóval üdvözlje a pápai követet s a rendezőség, az érsekség eleinte fel is vette beszédét a műsorba, jóvá is hagyta a beszéd szövegét. Az utolsó nap azonban törölték a programból a magyar üdvözlést, ami bucaresti magyar körökben fájdalmas viszatetszést keltett.

Haragban van rádiójával?

Pedig nem tehet a rossz vételről! A rokkant csövek teszik tönkre a készülék hangját.

UJ TUNGSRAM-CSŐ és szent a békel

Vásároljon

Tungsram rádiócsövet csakis eredeti pecsételt csomagolásban.

Az első átjáró a Dunán Jugoszlávia és Románia között

Létrejött a a 30 év óta készülő egyezmény a Duna-hidra. Franasovici közlekedésügy miniszter hazaérkezett és nyilatkozott az egyezményről

Belgrádból jelentik: Az itteni közlekedésügyi minisztérium könyvtártermében szombaton délben volt a Cladova és Turnuseverin közötti új nemzetközi Dunahidra vonatkozó egyezmény aláírása. Románia és Jugoszlávia vesznek részt a hid építésében, melynek a forralmi szempontokon túl hadászati is óriási jelentősége.

Az aláírás után Franasovici román és Spaho jugoszláv közlekedésügyi miniszter fogadta az újságírókat. Franasovici meglegedését fejezte ki az egyezmény aláírása fölött. Spaho pedig elmondotta, hogy az aláírás egy hosszú előkészítő munka teljes befejezését jelent. Eppen 30 éve telt el annak, mikor az első megállapodás létesült Szerbia és Románia között, hogy együtt vasuti hidat építsenek a Dunán keresztül. Több részletes tanulmány és megtárgyalás után ez év szeptemberében jutottak végreleges megegyezésre.

Az új hid nemcsak eggyel több for-

hetetlenül rámutatnak a spanyol nép mély valóságos érzésére. Azok a nagy adományok, és alapítványok, melyek a templom szépítésére és kiképzésére már évszázadok óta gyűlnek és szaporodnak, tették lehetővé, hogy a dóm belsejének legkisebb részlete is a legművészebb legyen kiképezve. Azok a szebbnél szebb oltárok, melyek a templom belsejébe már nem voltak elhelyezhetők, így szorultak ki a keresztútra, ahol erős, de művészi finomsággal megoldott vasrácsokat és hálórészt védte a gyönyörű oltárokat az idő kíméletlen érintésétől. Az apró udvaron dúz déli növényzet virul, pálmák óriási levelei alatt leanderek vöröslenek, apró kutak vize csobban a nagy csöndben és a bekandikáló napsugár rászökik a régi oltárok megsötétült festményeire. Valami életet hoz a csöndes, néma helyre a kis udvaron, a virágok között sétáló néhány hattyú, amint a kutak lecsurgó vizében hűsölnék és a pálmák alatt szunyognak.

A négyszögben futó keresztutról vissza kell térszünk a templomba. A napfényes udvarkát elhagyva, a sűrű homály most még jobban elrejt mindent a katedrális belsejében. A fekete padokban lehajtott fejű árnyak térdelnek, a szürke magasságban csöndesen, finoman megszólal az orgona mélyen szongó hangja és lágyan szétterül Szent Eulália templomának sötét falai között. Nesztelen léptekkel lopakodunk végig a karsú oszlopok mentén és az áhítatos varázs még akkor is a lelkeinkre fekszik, amikor már régen összecsapódtak mögöttünk a fekete, dúz függönyök és újra kint járunk Barcelonai zsinor utcáinak forgatagában.

MEDVEZKY, BELLA

galmi eshetőséget fog jelenteni, hanem valósággal a forgalom megnyitását a két ország között, ugyanis a Duna 230 kilométer hosszúságban határt alkot, melyen ez az új hid lesz az első átjáró.

Az egyezmény aláírása után lakoma volt Franasovici román közlekedésügyi miniszter tiszteletére. Ezen az ünnepi lakomán résztvett Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök is. Ez alkalommal Franasovici miniszter pohárköszöntőt mondott, melyben megköszönte a jugoszláv kormány részéről tanúsított megértést

A magyarországi ellenzék vezére az európai és dunavölgyi helyzet várható eredményeiről beszélt

Azt kívánta, hogy a Duna-völgy területét ki kell vonni a német és pánszláv erők összeütközéséből

Miskolcra jelentik: Eckhardt Tibor, országgyűlési képviselő, a független kisgazdapárt vezére vasárnap délelőtt beszámolót mondott Miskolcon. Az európai és a dunavölgyi politikát érdeklően is voltak megjegyzései. Ezek a következőképpen hangzottak:

— Az egész világon óriási küzdelmek folynak, egy régi világ és egy kialakulófélben levő új világ eszményei ütköznek meg egymással. Rengeteg hiba és mulasztás halmozódott fel Európában és az európai politika vezetői égő gyertyával a kezükben járnak a haláltáncot a löporos hordók között. Európa óriási feszültségeinek az lehet a következménye, hogy két esztendő múlva a hadseregek teljes készenlében állanak egymással szemben. Tehát

legfeljebb két esztendeje van még a világnak arra, hogy diplomáciai és politikai eszközökkel iparkodjék megelőzni egy háború lehetőségét.

— Hogy lesz-e háború, vagy nem lesz, nem annyira az emberi bölcseségtől, mint az Uristen beláthatatlan akaratától és a véletlentől függ. Semmivel sem vagyunk ma jobb állapotban, mint 1914 nyarán; egyetlen megfontolatlan cselekedet kirobbanthatja akár holnap, akár holnapután egy végzetes, végső pusztulással fenyegető európai háború rémét.

— Egészen bizonyos, — mondotta a miniszter, hogy az általunk együtt építendő híd erkölcsi értelemben is kapocs lesz közöttünk, s még szorosabbá teszi az összeköttetést országaink javára.

Bucuresti. Saját tud. Franasovici miniszter vasárnap hazaérkezett Belgrádból, ahol aláírták a Turnuseverin melletti dunai hidépítés végleges egyezményét. Hazajövet a vonaton nyilatkozott az újságíróknak:

— A legteljesebb jóakaratot tapasztaltam Stojadinovics miniszterelnök és más belgrádi illetékes tényezők részéről az egyezmény megkötését illetően. Miután az egyezmény aláírva, mindkét ország technikai kiküldötteket fog kinevezni a helyszíni mérések végzésére és a tervek elkészítésére, úgyhogy a jövő év májusában vagy júniusában megkezdhetjük a munkálatokat.

Franasovici ezután megismételte nyilatkozatában a belgrádi banketten mondottakat, reményét fejezve ki, hogy a hiddal létesítendő anyagi kapcsolatot még jobban egyesíteni fogja a két országot.

Nem szeretném pesszimista szavaimmal a rossz hangulatot előmozdítani, de őszintén meg kell, hogy mondjam, nem hiszem, hogy el tudjuk kerülni a háborút.

— Az, hogy Szovjet-Groszország ugys mint pánszláv, úgy is mint szovjethatalom az európai kontinens ügyeinek intézésében lényeges, vagy pláne döntő szerephez jusson, Európa öngyilkosságával egyenlő értékű. A báránybőrbe bújó

szovjetnek célja nem volt és nem lesz egyéb, mint zavarteltő ugratás, a kapitalista országok háborúba kergetése, hogy azután ezeknek az országoknak füstölgő romjain a bolsevizmus a maga véres lobogóját kitűzhesse.

— Nemcsak Magyarország, de a közép Dunavölgyének valamennyi országa számára békés élet, nyugodt fejlődés csak egyetlen esetben biztosítható: ha valamennyi nagyhatalom befolyásának kizárásával tisztességes és igazságos dunavölgyi kompromisszumot iparkodunk magunknak kivívni. Ha bekövetkezik az, hogy az egykor virágzó Dunavölgye a pánszláv és német erők összeütközésének színhelye és csatateret lesz, az eljövendő világháború legtragikusabb, legvéresebb ütközeteit itt, a mi földünkön fogják megvívni.

Még egyszer: A spanyol események tanulságai

Moszkva, Mexikó, Madrid jelzik azt a vonalat, melyen a szovjet a kereszténység ellen a maga élethalál harcát vívja. Délamerikai zavarok, a nagy francia sztrájkok, a dán gazdák „felvilágosítása”, a minden államban dolgozó titkos sejtrendszer, az afrikai és ázsiai gyarmatok forrongása, az arab zendülések, a délkínai állapotok jelzik, hogy az ördög nem alszik!...

Róma a világot felfordulással fenyegető veszedelemmel kapcsolatban már ismételt hallatta szavát. Legutóbb ez év szeptemberében, amikor a pápa 500 spanyol menekültön keresztül 406 millió katolikushoz szólott. Eppen ezért csodálatos, hogy katolikusok, transylvániai katolikusok a pápai szózat után is „népfrontos” hangokat tudnak pengetni, amikor minden egyház imája kíséri a spanyol nemzeti csapatok elhaladását. Taktikának is rossz az elveszett ügyet pártolni. De hagyjuk ezt most! Kérdezzük inkább: *Hogyan jutott a szinkatolikus Spanyolország idáig?*

A kérdést lehetne kérdéssel elvágni: Vajon nem lehetséges-e, hogy a nemzeti csapatok győzelme után Spanyolország az évszázados felpedestéből újra Európa élére kerüljön? A történelem megismétlődhetik.

De hogy a kérdésre megfelleljünk: *a katalomba-életre kényszerített egyház volt a spanyol nép veszedelme.*

Spanyolország a 18. század óta nem volt katolikus ország, akárcsak a cári Oroszország nem volt orthodox, vagy a fasizmus előtti Itália nem volt katolikus. Már az első Bourbonok alatt megkezdődött a franciás szabadelvűség a vezetőkörökben, 1809-től pedig mai napig állandóan egyházellenes pártok és kormányok gyakorolták a hatalmat. Egyet csinálhatott Spanyolország apostoli királya legfőbb kegyúri jogánál fogva: ellenjegyezhetette, amit szabadelvű és szabadműves miniszterek eléje helyeztek. Így történhetett meg, hogy 1812-ben egyszerre 2128 zárdát oszlattak fel, 1835-ben a 12 tagnál kisebb létszámú rendházakat oszlatták fel, 1837-ben minden egyházi vagyont nemzeti vagyonnak minősítették. 1843-ban a püspökségek kétharmada betöltetlen volt. Erre az 1851-es, nagyon sérelmes konkordátum és rá a pótegyezmény, amelyben az egyház állami támogatás ellenében lemondott elvett javairól és elismeri a korlátlan királyi kegyuraságot. Róma állandóan sérelmezte a konkordátumot. Valahányszor pár évre keresztény érzelmű kormány került uralomra, rögtön tárgyalásokba kezdett. De a páholyok azonnal elgáncsolták a kormányt, majd megbuktatták. 1858-ban csak Sevillában 57 templomot pusztítottak el. A Bourbonok második visszatérése után, 1873–1931-ig, szinte minden évben fordultak elő gyilkosságok, merényletek, anarchista kilengések és egyházellenes erőszakosságok.

Ehhez járult, hogy a 19. század óta állandóan fogytak a plébániák, mert a kormány az elrabolt egyházi javakért adott államsegélyt is sokallta, új plébániák alapításához pedig nem járult hozzá. Míg például a transylvániai egyházmegyéknek 1716-ban 69 plébániája volt és ma 250 van, addig a spanyoloknál különösen a külvárosok, számos új település és az északi iparvidék lelkipásztori gondozás nélkül állottak. A falusi papok pedig a „magas” kongrua mellett a szó szoros értelmében koldultak.

1850 táján bevezették Spanyolországban a tankötelzettséget. Ennek dacára 1889-ben a spanyolok 69 százaléka, 1930-ban 50 százaléka még frásztudatlan volt. De nem az egyház hibájából. 26.000 állami iskola tanított 2.600.000 tankötelest, ugyanakkor a jórészt

szerteszakoltak az állam minden támogatása nélkül alig 350.000-et. Az országnak 10. régen mind katolikus egyeteme közül egyetlen egyen sem működött hittudományi kar, a papságot 63 papnöveldeben képezték. 1910-ben Madridban egyéni vállalkozásból megindult ugyan egy katolikus egyetem, melynek sorsáról azonban továbbit nem tudunk.

Már a fentiekből is látható, hogy a spanyol katolikus egyház csaknem két évszázados állandó elnyomás alatt állott, hogyan lehet akkor mai eseményekért az egyházat tenni felelőssé? A felelős nem az egyház, hanem azok a szabadelvű és szabadműves kormányok, amelyek az egyházat emberemlékezet óta grúzsba kötötték.

Vannak, akik a spanyol eseményekben *kisebbségi harcot* is látnak. A baszkok az Afrikából jött iberek és kelták keveréke. A vállalkozó szellemű katalánok és a büszke, vitéz kasztíliai nemesek sem egy nép. A pün. római és nyuzati gót térhódításnak, majd a 711-től 1248. illetőleg 1492-ig terjedő arabmór uralomnak is megvan a hatása Nyelvében latin, de vérmérsékletében *keleti* nép ez. A méltóságos nyugalom, kíméltség, udvariaság, messzemenő vendégszeretet a legvadabb kegyetlenségbe csap át, ha egyszer elveszíti egyetlen támaszt: keresztény hitét és az ezen alapuló tekintélytiszteletet. Ezt jól tudták a Habsburgok és ezért ellenállottak a renaissance és hitújítás terjedésének, mely egvkor Európa háromnegyed részét véres polgárháborúba keverte. Most mutatják az események, mi lett volna már akkor! A mai harc azonban már világméretű harc: a keresztényiség és az istentelenség között és csak egészen mellékesen szerepelnek nemzetiségi szempontok. Keresztény államban különben sem lehetnek megoldatlan kisebbségi kérdések. Ahogy a középkorban tartományi önkormányzatok voltak és nem borult fel a világ s Franco ma Marokkónak is önkormányzatot ígért: miért nem lehetne az új spanyol állam egységének megővése mellett a kisebbségek kérdését rendezni?

A második tanulság: *szociális téren minden mulasztás és megalkuvás a szovjet malmára hajtja a vizet.* Bilbaóban és Barcelonában a kiűzörszított ipari munkások, Dél-Spanyolországban a kiűzörszított napszámok a szovjet pionírjai. Csoda-e, ha a szociális munkást és napszámot meg lehetett szédíteni a proletár-paradicsom ígérétével? A napszámok már a tavaszon elfoglalták a birtokokat, mert hát: „mindenikünk 5 hektárt és egy Ford-autót kap.” Miért bukott meg Gil Robles és a Coda-mozgalom? Későn is jött. Aztán viharos időkben nincs helye semmi megalkuvásnak: *vagy győztes reformot hirdetünk, vagy mindkét szembenálló párt ellenünk fordul.* A szociális kérdésben éppen elég érthetően leszövezték XIII. Leó és XI. Pius pápa a katolikus elveket. Ha az államhatalom elmulasztotta a megvalósítást, az áradatot feltartóztatni nem tudja. Az egyház hirdeti a szociális programot, csak legyen, aki megvalósítsa a tanítását. *Szociális megoldás nélkül minden társadalom a legrosszabbra el lehet készülni. Akik ma minden szociális igazságot elgáncsolnak, holnap mindent elveszíthetnek.*

A harmadik tanulság: *ki szelet vet, vihart arat.* Zamoráék. Azanáék s a többi baloldaliak ma vakarhatják a füllük tövét, ha még élnek: „Mi 1931-ben csak egy kis szalonforradalmat akartunk és lám, mi lett belőle!” *A forradalom megemészti azokat, akik kezdték.* Nem jó a tőrzel játszani.

A negyedik tanulság: *a rémes polgárháború után csak a kereszt diadala következhetik.* Alcazar hős védői megmutatták, mire képes ma is az önfeláldozás. A kereszténység kiállt a vandal-pusztítást, a nagy hitújítást és török veszedelmet, ki fogja birni a mai vörös áradatot is.

Jó a spanyol háború arra, hogy sok alvó kereszténynek kinyissa a szemét!

Mi nem akarunk sem vallástalanságot, sem szovjet rabszolga-tartást. *Mi hisszük, hogy a kereszt alatt szabadságot és kenyeret találunk!...*

Lajos Balázs.

A legszigorúbb büntetésekből részéssítik a vasúti szerencsétlenségekben bűnös tisztviselőket

Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága a legszigorúbb büntetésben részéssíti a vasúti szerencsétlenségek és vonatkisziklások okozóit. Most foglalkoztak az utóbbi kisziklások ügyével és a focsani kisziklások okozóit, három forgalmi tisztviselőt elmozdították állásaikból. *Simionescu* állomásfőnököt megdorgálták és emellett 2 évig nem léphet elő. Hasonlóképpen ítélkeztek a Valea-Timisului-összeütközés ügyében. A bűnös forgalmi tisztviselőt itt is elmozdították. Ezzel szemben 10 ezer lei jutalomban részéssítették *Veciceanu* mozdonyvezetőt, aki a kigyulladt mozdony tüzet eloltotta és így megakadályozta a tűz tovább terjedését.

KISIKLOTT BUCURESTIBEN EGY PETRÓLEUMVONAT.

Bucurestiből jelentik: Bucuresti-Triaion kisiklott egy petróleumvonalat. Három vagon felfordult, hat megromlásodott. Szerencsére a petróleum nem gyulladt meg és emberéletben nem esett kár.

Középeurópa kiterjedő milliók valutasíbolási ügyet lepleztek le

Bécsben már húsz gyanúsítottja van a nagy bűnyűnek. A budapesti valutaügyszészség sürgős intézkedései

Budapestről jelentik: Ujabb, egész Közép-Európa kiterjedő nagyszabású valutabűnyű nyomozása foglalkoztatja a budapesti valutaügyszészség vezetőit és valamennyi detektívét. Ez a nagyszabású újabb bűnyű nem Budapesten, hanem Bécsben pattant ki. *Az illetékes bécsi hatóságok még szombaton arról értesítették a budapesti valutaügyszészséget, hogy egy hatalmas aranyu csempészést lepleztek le.* A valutacsempészek az osztrák schilling rovására követték el külföldi manipulációjukat. Nagyösszegű schillinget csempészték külföldre, a kivitt schillingért valutát hoztak be Ausztriába. *Több millióra rug az az összeg, amellyel a tiltott manipulációt elkövettek,* több mint tíz gyanúsítottja van a bűnyűnek.

A bécsi hatóságok megállapították azt is, hogy a valutacsempész társaság szervezete Közép-Európa csaknem minden nagyobb városában működött és így Budapesten is gyanúsítottjai vannak a Bécsben leplezett valutabűnyűnek. A budapesti valutaügyszészség ezeketán kezdte meg lázas tempóban a nyomozást. Az éjszakai órákig a valutaügyszészség vezetői a Bécsből kapott adatokat dolgozták fel s vasárnap már intézkedtek a bécsi csempészközponttal összeköttetésben álló gyanúsítottak sürgős előállítására iránt.

Vasárnap délutánra a bécsi nyomozás olyan stádiumba jutott, hogy *húsz gyanúsítottja lett a milliók valutasíbolási bűnyűnek és tízennégy őrizetbevétele történt.* Hétfőn sorozatos kihallgatások kezdődtek s a hét folyamán sor kerül azoknak a gyanúsítottaknak a letartóztatására, akik a bécsi csempészközponttal összeköttetést tartottak fenn.

Halálraítélték Moszkvában az öszeesküvéssel vádolt német mérnököt és nyolc társát

Moszkvából jelentik: A Trockij által szított öszeesküvéssel vádolt, vagyis a novoszibirszki bűnyűnek mind a kilenc vádlottját, köztük Spickling német bányamérnököt is halálra ítélték.

Az ítélet véglegesnek tekinthető. A vádlottaknak csak az a lehetőségük van, hogy kegyelmi kérvényt nyújtsanak be. A moszkvai német követ azonnal lépést tett a kormánynál és követe, hogy biztosítsák a kegyelmi kérvény elgadását.

Egyéves őszibarack

oltványaim jegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldöm

Székely virágüzlet

Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand No. 26.

Felavatták országgrészünk első képességvizsgáló intézetét. Cluj. Saját tud. Vasárnap avatták fel városunkban országgrészünk első képességvizsgáló pszihotechnikai intézetét. Az ünnepélyes felavatáson Nistor munkaügyi miniszter jelent meg a beszédében rámutatott arra, hogy az intézet célja, hogy: a megfelelő embert a megfelelő helyére állítsa. A cluji képességvizsgáló intézet igazgatójává Stefanescu Goanga egyetemi rektort nevezték ki.

A megyei orvosi kamara tisztújító közgyűlése Clujon. Saját tud. Kétszeri elhalasztás után, végre vasárnap megtartották a megyei orvosi kamara tisztújító közgyűlését. A belgyógyászati klinika előadótermében dr. Tataru Coriolan elnökölte alatt, dr. Konrádi Dániel, dr. Vlad Péter és dr. Steiner Pál ellenőrzésével az orvosi kamara vezetőségének tagjaivá a következőket választották: dr. Tataru Coriolan, dr. Vlad Péter, dr. Stanca Cornél, dr. Koleszár László, dr. Anca Alexandru és dr. Goldberger Ede.

*Kedvesem
valamit mondok Magának.*

Ne gondolja, hogy spórol, ha a Valóde, Franck-ot és a Kathreiner Kneipp Malátakávét nem használja. Egyéb is pénzbe kerül és megközelítőleg sem nyújtja azt az élvezetet mint egy csésze Franck-kal készített párolgó, illatos Kneipp Malátakávé.

Kathreiner és Franck
*éppen a mai nehéz
időkben ajánlatos.*

Százezer főnyi tömeg Salengro francia belügy miniszter temetésén

Blum miniszterelnök a sajtó megrendszabályozását helyezte kilátásba. — Nagy tüntetések Párizsban és más városokban

Lilleből jelentik: Országos hivatalos gyász mellett temették el vasárnap Lille városában a város tragikusorsu polgármesterét és az ország belügyminiszterét: Roger Salengrot. A ravatalt a városházán állították fel. A temetésen tízezrek vettek részt és külföldről is érkeztek marxista küldöttségek. A gyászbeszédet Blum miniszterelnök mondta.

A gyászbeszédet az ország különböző részeiben, így Párizsban is hangszórókkal közvetítették az utcákat ellepő százezres tömegeknek.

A sírnál mondott búcsúbeszédében Blum elmondotta, hogy

Salengro teljes elégtételt kapott a képviselőháztól.

Azonban lelkiállapotát súlyosbította felesége halála és ezért történhetett meg a szerencsétlenség.

— Túrhetetlen, — mondotta Blum, — hogy a sajtó továbbra is felelőtlenül rágalmazhasson. Szükséges tehát a sajtószabadsággal való ilyen visszaélések megrendszabályozása. De ezenkívül avégett is

intézkedések történnek, hogy a Salengro elleni hamis vádak kitalálói és terjesztői elvegyék méltó büntetésüket.

A temetési menetet közel százezer főnyi tömeg kísérte, amely zavarások nélkül oszlott szét. A temetés napján a népfrent emlékgyűléseket rendeztek, amelyek legtöbbször politikai tüntetéssé változott. A legviharosabb a párizsi Téli Sportpályán rendezett gyűlés volt, amelyen huszezer ember vett részt. Az első be-

szédet Thoréz képviselő, a kommunistapárt főtitkára mondotta, aki csak néhány szóval emlékezett meg az elhunyt miniszterről és máris politikai tere csapott át.

Követelte, hogy a Blum-kormány sürgősen változtassa meg semlegességi

politikáját és támogassa a madridi népfrentot!

— Agyukat és repülőgépeket Madridnak! — ordította a tömeg, amely negyedórán keresztül nem hagyta szóhoz jutni Daladier nemzetvédelmi minisztert. A hangulat ismét viharos lett, amikor Racamaud, az általános szakszervezeti szövetség képviselője bejelentette, hogy letörik a jobboldal agitációját.

A tömeg ezután Blum miniszterelnök ellen tüntetett és ismét követelte, hogy Franciaország álljon a madridi kormány mellé. A gyűlés végefelé botrányos verekedések robbantak ki a szocialisták és a kommunisták között.

A gyűlés után az utcákon ismét összetűzések rekerült a sor, mert a kommunisták mindenkiket megtámadtak, akiről azt gondolták, hogy nem elvtársuk.

Országszerte több helyen revízióellenes gyűléseket tartottak

Az egyetemi székhelyeken a diákság ülésezett

Bucuresti. Saját tud. Vasárnap ország-szerte nagy antirevizionista gyűlések és tüntetések voltak. Így a bucaresti, chisenevi, cluji egyetemi hallgatók gyűléseket tartottak és éleshangú beszédekben és határozati javaslatokban fordultak Magyarország revizionista törekvéseivel szembe.

A bucaresti nemzeti parasztpárti diákság külön ülésezett és határozati javaslatában ezeket szögezte le:

Az Igazságot Magyarországnak szólam, amelyet Olaszország vezetője magáévá tett, merénylet a mi határaink ellen. A magyarok revizionista törekvései, amelyeket Berlin és Róma támogat, háborút jelentenek. A taranizmus lényege nem háboru, hanem a béke, de aki történelmi jogon birtokban tartott földünk ellen tör, az halálos ellenségünk. Minden román ember lelkébe bele kell vésődnie e szavaknak. Róma és Berlin a revizionizmus fellegvárai, tehát ellenségeink.

Antirevizionista gyűlések voltak tegnap Aradon, Timisoarán és Brasovban is. Arad megyében több faluban voltak gyűlések.

Magában Aradon a Nemzeti Parasztpárt tartott antirevizionista gyűlést. Bucarestben gyűlést tartott a bucaresti román nők egy csoportja is. Ortensia Szatmáry, a nemrég elhunyt magyar származású festőművész özvegyének elnökölte alatt.

Cluj. Saját tud. A román frontarcosok vasárnap a vármegyeházán revízióellenes gyűlést rendeztek. A gyűlés a legnagyobb rendben folyt le.

ARGETOIANU VOLT PENZÜGYMINISZTER A KORMÁNY PROGRAMJÁT ELEGTELENNEK TARTJA A NEMZETI EGYSÉG LÉTREHOZATALÁRA.

Bucuresti. Saját tud. Argetoianu Constantia nagy beszédében válaszolt a királynak.

ségre hívó szövegére:

— Ismétlem, amit Bucarestiben mondtam: a lelki és politikai egység megalkotásához szükséges először az egyéniség, másodsorban a program. Sajos, mi nélkülözünk mind a kétőt. A liberális uralom alatt a liberálisok megelégszenek azzal, hogy hazugságokkal vakítják a népet. Az egyik hazugság az, hogy az egész ország egy nagy műhely. Hogy az ország nem nagy munkahely, azt mindenki észreveheti, aki járt a romániai országutakon s látta, milyen karban vannak azok. Azán az egész ország egy nagy parlag, mert semmi sem történik e parlag értékesítése érdekében.

— A másik hazugság az, — folytatta Argetoianu, — hogy a költségvetés ügye minden van. Itt a helyzet az, hogy egy sereg új adót és illetéket vezettek be, amelyek jövedelmével a kormány kénye-kedve szerint jár el. A különböző alapok zürzavara csak arra való, hogy a kormány takarja a költségvetési egyensúly hiányát. Senki se meri bevallani, milyen a való pénzügyi helyzet, mert az már a csóddal egyértelmű.

— Azért — fejezte be beszéde e részét Argetoianu, — az egyesülés megvalósításához szükséges előbb, hogy eleven husba vágjunk és a falhoz állítsuk a tisztességtelenekeket.

Elrabbolták a vascaui postahivatal pénzszekrényét. Oradea. Saját tud. Az ügyészséget telefonon értesítette a vascaui csendőrség, hogy vasárnapra virradó éjszaka ismeretlen tettesek elrabbolták a postahivatal pénzszekrényét. A szekrényben 8417 lei készpénz és a postamester 15 ezer lei értékű ékszere volt. Az ügyészség elrendelte a nyomozást a talánok letakarítására.

Blaskó Mária:

Mária és Márta

Bibliai regény serdülő leányoknak.

Ez a könyv Támár személyében minden kor minden leányát szeretné elvezetni Mária és Márta nyomdokain a megnyugvás és boldogság felé. Életút lehet sokféle, de vezérelv csak egy, amely minden életutra ráveti fényét. Erre a fényre szeretné ráirányítani leányainknak lelki szeméit e könyv története.

Ara 60 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

Egy fiú öngyilkos akart lenni...

A „szekunda” mindig ott fenyegetett minden idők diákjainak a feje fölött, még akkor is, ha elismerten „jótanuló” volt az illető. Az öngyilkos kisdiajót azonban, aki elkeseredésében, vagy kétségbeesésében elveszíti józanságát, alig ösmerte a régi idők diák-világa. Manapság azonban a kisdiajoknak is nehéz feladatokkal kell megküzdeniük és az élet keservei, megpróbáltatásai gorbán betolakodnak a tanulószobákba s a tantermekbe és korán megleckéztetik, súlyos szellemi és idegpróbara teszik a kisdiajot. Ezért van talán, hogy egyre gyakoribbak a diáktragédiák, azok a szivertépő öngyilkosságok, amikről az utóbbi időben — sajnos — egyre gyakrabban olvasunk az újságokban. Egy ilyen megható diáktragédiával kapcsolatban írta az alábbi drámai erájú, de finom hangulatú, érzékeny visszaemlékezést Gergely István. Cikkéből az alábbi részleteket közöljük:

Kisdiajok koromban történt. Egy harmadikos osztálytársunk, bukásra állt a számtanból, kiment a szülejükbe és a préházban — ahogyan akkor mondták: — „gyufát ivott”. A boncolás eredménye szerint nem is a méreg, hanem szív-szélhűtés következtében halt meg, nyitván az izgalom végzett vele, menten egy pillanat alatt, mielőtt még hatni kezdett a gyilkos kotyvalék.

„Istenem, mit tudhat a gyermek életről-halálról?” — szavaltuk akkor egy népszerű költeményben. Most, hogy osztálytársunk elkeseredésében öngyilkos lett, nem bölcselkedtünk, csak gyerekesen éreztünk. De égő arc-al olvastuk a helybeli két újság támadó cikkeit az iskola és a tanár ellen, olvastuk-faltuk a betűket, valami nagy elégtételt éreztünk, hogy az újság a diák mellé áll, valami zagyva dacosság dagasztotta keblünket, mintha adott esetben mi is... Nos, teljesen nem gondoltuk végig a gondolatot, de az öngyilkosság ott lebegett éretlen fantáziánk előtt, mint valami fenyegetés a tanárok ellen, mint utolsó tromf a szekundával szemben, mint mindenkit megrikító felülkerekedésünk... Valami biztató elégtétellel töltött el bennünket a tudat, hogy a tanároknak ezentúl a szekunda követelményeknek lehetőségeibe bele kell kalkulálniok a diák öngyilkosságát is.

Egy szombati napon kihirdették osztályunkban, hogy vasárnap, mise után valamennyien jelenjünk meg tanteremünkben. Gyönyörű virágos júniusi nap volt, a nagy piac tele piros rózsával és a nagyharang telebúgta a világot a kéklő mennybolt alatt. A pedellus jelenteni ment a tanári szobába, hogy együtt van az osztály. Ünneppélyesen bevonult az igazgatóval élén az osztály tanári kaja. Az osztályfőnök föl-lepelt a katedrára az íróasztal elé. Az óriási pedellus hátrattett kézzel a kályha előtt helyezkedett el.

— Fiúk! — szólt az osztályfőnök —, ezt a levelet hozták a lakásomra... — és olvasni kezdett: „Igen tisztelt tanár úr!” A levél tartalmára természetesen nem emlékszem, egy diák elpanaszolta benne, hogy a tanár úr üldözi, igazságtalan íránta, okvetlenül meg akarja bukítani, ő nem éli túl a maga szegényét és édesanyja kétségbeesését... Szó szerint csak erre az egy mondatra emlékszem: „mert számomra is van még gyufa a világon!”

Nagy csönd. Mi gyerekek szorongva vártuk, mi lesz... Az osztályfőnök most hangosabban megszólalt:

— Erdélyi, gyere ki... állj ide...

Erdélyi, egy vagy két esztendővel volt idősebb, mint a többi gyerekek. Marcona, villogó szemű, vállas vasgyűrű volt, koránál idősebbnek látszott, magának való, nem is barátkozott velünk. Volt egy faragottnyelű nehéz bicskája, azzal kunsztokat tudott, mint az artísták: bizton célt talált a villogó két hegyével. Furcsa, félnék vadember volt.

— Itt a neved. Te írtad ezt a levelet? — A fiú szinte kiüvöltötte torkából:

— En!

Ötven esztendő előtt a pedagógia nem volt szentimentális és gyakran citálták az írás szavait, hogy ellensége a gyerekeknek, aki meg nem veri. Iskolánkban is elismerték és gyakorolták a testi fenyítéssel. A „scutica”, a virgács szerepelt mint büntető eszköz, de csak nehezebb és igen nehéz krimeneknél, például

lopdosás, véres verekedés stb. eseteiben. Olykor megkérdezték a lurkótól: — Választhatasz, itt a fiúk előtt három gyöngét a scuticával, vagy pár nap múlva, amikor senki se tudja, bent a tanári szobában hat erősebbet. Többnyire a diszkrét elintézészt választottuk. Ön-érzet kérdése volt.

A jelen eset annyira súlyos volt, hogy Erdélyi nem választhatott. Tíz virgácsra szólt az ítélet. A pedellus hajnoki kézzel megragadta hátánál fogva a nagy fiút, mint valami ölebecskét, lába közé szorította, hogy meg sem tudott moccanni... Behúnytam szememet és szenvedtem. A harmadik suhintás után megszólalt a direktor:

— Elég...

Erdélyi égő szemmel, összeszorított ajkakkal, könnytelen konokságban állt a katedra előtt. Megrendítő jelenet következett.

Az osztályfőnök a fiú elé lépett, vállára tette kezét, mélyen a szemébe nézett. És beszélni kezdett. Csak az első szavakra emlékszem.

— Öngyilkossággal fenyegetőztél, fiam, nagy bűnnel, most megbűnhődöttél érte. A be-

széd folyamán a tanár csukló sírásba tört ki: „Meg akartad terhelni lelkiismeretemet, akár ha csak fenyegetőztél, akár ha komolyan tervezted bűnödöt. Tudod-e, hogy mit szenvedtem? Tudod-e, milyen lelki tusákon mentem át, még beláttam, kell, hogy megbuktassalak!” Aztán arról beszélt, hogy a fiúnak van esze, van szíve, de konok és hanyag. Végül kijelentette: „Igenis, meg fogsz bukni a számtanból, de a vakációra velem jössz, együtt nyaralunk a városhoz közel plébános öcsémnél, átveszem veled az egész anyagot, vasárnaponként bejöhetsz édesanyádhoz. Most hozzá kísérek, vedd a sapkád...”

És ekkor valami csodálatos dolog történt. A vadfiú a beszéd alatt küzködött magával, egyszerre csak kitért lelke mélységeiből a zokogás, hirtelen ráborult az osztályfőnökre, megölelte, orcáján csókolt, belekapaszkodott, mint akít nem akar elhagyni többé sohasem.

Az egész osztály megrendülve nézte a jelenetet, ki sírt, ki szipáskolt, szem nem maradt szárazon. Egy intésre kivonultunk. Az Erdélyi gyereket a negyediket már mint tiszta jeles végezte.

Mindennek több mint ötven esztendeje és akkor még nagy ritkaság volt a gyerek-öngyilkosság, nem is emlékszem hasonló esetre. Manapság már a gyerek is benne van tudatosan az életben, az élet annyi bajjában és nyomorában és mégis gyereket vagy tapasztalatlan ifjút marad.

GERGELY ISTVÁN.

A Népszövetség tanulmányi bizottsága a világ ipari termeléséről és a munkanélküliség kérdéséről

Hatalmas kötetet tesznek ki az 1936-37 évi kimutatás adatai

A Népszövetség gazdasági tanulmányi bizottsága most tette közzé az 1935-36. évre szóló kimutatását az ipari termelésről és az áruk alakulásáról. A kimutatás adatai hatalmas kötetet töltönek meg és mindennél jobban megvilágítják az ipari termelés lehetőségeit a jelzett időszakban.

Az érdekes kötet 25 állam ipari termeléséről számol be. Ezek közül 9 állam, u. m.: Kanada, az Egyesült Államok, Ausztria, Belgium, Spanyolország, Franciaország és a németalföldi államok ipari adatai 1935-ben sokkal kedvezőtlenebbül alakulnak, mint az előző években. Németország és Olaszország már nagyobb mozgalmasságot mutat, míg a többi országok jóval felülmúlják azelőtti ipari termelésüket. A legmagasabb termelési százalékot Szovjet-Oroszország éri el 240 százalékkal, utána Japán és Görögország következik 50 százalékkal, Magyarország, Chile, Románia 20-30 százalékkal, Nagybritannia, Norvégia és Esztország pedig 10 százalékkal következnek a sorrendben.

A kimutatás tehát élénk bizonyítéka annak, hogy az ipari termelés azokban az államokban emelkedik, ahol lázasan készülődnek a háborúra. Így a fegyverkezés láza legjobban Szovjet-Oroszországban dühög s ezzel magyarázható az ipari termelés 240 százalékos emelkedése. Németországban és Olaszországban viszont az lendíti a termelési számot, hogy ezek az országok mindenáron megakarták szüntetni a társadalmi bajokat és munkát igyekeznek adni a munkanélkülieknek.

A népszövetségi kimutatás még így is élénken tükrözi az egész világon észlelhető munkanélküliséget, amely a technika fejlődése mellett egyáltalán nem csökken, sőt jelentősen emelkedik. 1935-ben a munkanélküliek középarányosa világviszonylatban az 1929-es év arányszámának majdnem kétszeresére szökkent fel. A helyzet 1936-ra javult valamivel, de mégis körülbelül kétharmadával lépi túl ebben az évben is a munkanélküliek száma az 1928-as állapotot.

Az 1936-37 évi kimutatás ünnepélyes megnyitóján a miniszterek felelőségei úrráji nevetű vizitációban, elfátyolozottan vettek részt.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 600. félre 400. negyedévre 210. egy hónapra 70. I. Magyarországon: Egész évre 50 P. félre 25 P. negyedévre 15 P. Egy hónapra 5 P. vasárnap és ünnepeken 26 fillér. Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. Telefon: 27.

Felelős szerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj szerkesztő: **dr Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Köztréteket nem örvény meg és nem adunk vissza.
Csak a válaszlevegőre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás a következő huszonnegy órára: okozódó hideg, az éjjeli fagy csökken, több helyen felhősödés.

PREDEALBAN HAVAZOTT. Bucuresti. Saját tud. A hőmérséklet nagyon lehűlt az utóbbi napokban. Constanta megye északi részén vasárnap havazott, hasonlóképpen havazott Predealban is.

DIPLOMÁCIAI ÖSSZEKÖTTETÉS A SZENTSZÉK ES AZ UNIO KÖZÖTT. Vatikánvárosból jelentik: Pacelli pápai államtitkár északamerikai útjának eredményeként a legközelebbi időben belül rendes diplomáciai összeköttetés létesül a Szentszék és az Egyesült Államok között. Ehhez képest a Szentszék Washingtonban apostoli nunciaturát. az Unió pedig a Vatikánnál követséget állít fel. Egyes hírforrások arról is tudnak, hogy a legközelebbi időben belül konkordátum-tárgyalások indulnak meg a Vatikán és az Unió között. ezeket a híreket azonban hivatalosan nem erősítették meg.

Házasság. Paulus Elemér (Braşov) és Raáb Jolánka (Praid) f. hó 22-én Praidon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

MEGHALT LYON BIBOROS-ÉRSEKE. Párizsból jelentik: Maurin kardinális, Lyon érseke 77 éves korában hirtelen halálra meghalt. Az elhunyt biboros igen meleg személyes barátságot tartott fenn Herriot-val, az ismert nevű francia radikális politikussal, aki egyúttal Lyon polgármestere is. A részvét-látogatók között is az elsők között volt Herriot Eduard, Lyon polgármestere és a francia kamara elnöke.

ÚJ HADITERV A VILÁG FORRADALMASÍTÁSÁRA. Berlinből jelentik: Az „Angriff” mai számában érdekes leleplezést közöl a vezető helyen arról, hogy a Szovjet új haditervet dolgozták ki. Az új terveket a Szovjet politikai irodája és a harmadik internacionale vezetősége együttes tanácskozáson dolgozta ki. Vorosilov hadügyi népbiztos hozzájárulásával elhatározták, hogy a világhorradalom eddigi haditervét megváltoztatják. Elérkezettnek látják ugyanis az időt arra, hogy az akció végéigig tokozák. Az eddigi haditervet ellentétben a Szovjet nem fogja többé a világ első helyeken, úgy mint eddig Spanyolországban, forradalmi tevékenységet erősebben kifejteni, hanem először a Szovjet birodalom körül gyekszik kommunistagyűrűt alkotni.

A RÉSZBEN ADÓMENTES HÁZAK UTÁN NEM KELL NEMZETVEDELMI ADÓT FIZETNI. Az oradeai háztulajdonosok Szövetségének elnöksége közli a következőket: A pénzügyminisztérium, a kebelében működő központi pénzügyi bizottság határozata alapján közzétett intézkedés a pénzügyi igazgatóságokhoz. Ennek értelmében az 1935. április 1-én életbeléptetett 6-12 százalékos „nemzetvédelmi alap”-ra csak az olyan házak jövedelmei után kell adózni, amelyek 100 százalékos adómentességet élveznek, tehát az adómentesség első eszindéjének szakaszában vannak. Azoknak a házaknak a jövedelmei, amelyek 75. vagy 50 százalékos adómentességben részesülnek, vagyis az adómentesség első, vagy második öt éves periódusába tartoznak. 1936. évi április 1-től kezdve ez alól az adó alól mentesülnek. Ezeknél a házaknál a statisztikai adó 1936. július 1-től kezdve csak a jövedelemnek adó alól mentesített részei után, vagyis a jövedelem 75. vagy 50 százaléka után fizetendő. Felhívjuk tehát az érdekeltekt háztulajdonosok figyelmét, hogy haladéknélkül győződjön meg arról, hogy adótarozásait a most közölték értelmében módosították-e és ellenesetben kérjék ennek a módosításnak a keresztülvitelét.

KÉNYSZERLESZÁLLÁS KÖZBEN ÖSZSZETÖRT EGY REPÜLŐGÉP. Bucuresti. Saját tud. Ploestiből jelentik, hogy Baicol község határában egy Sett-típusú repülőgép, amelyet Caraman százados vezetett, s amely Galatból tartott Bucuresti felé, kényszerleszállást végzett s az alkalmatlan terep miatt összeroncsolódott. A pilótának csodálatosképpen semmi baja sem történt.

* **Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek,** elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gramm természetes „Ferenc József” keserűvíz használata folytán gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Az orvosok ajánlják.

P. OLASZ PÉTER S. J. Dr. középiskolai tanárt a Magyar Pszichológiai Társaság választmányára Ransburg Pál dr és Benedek László dr egyetemi professzorok ajánlására egyhangulag működő tagjai közé választotta. P. Olasz S. J. dr székfoglalóját január 20-án tartja a budapesti Idegkliniká nagytermében. „A szuggesztió szerepe a családi és iskolai nevelésben” címmel.

Ismét kísért a lakások bérei után fizetendő öt százalékos illeték. Oradea. Saját tud. Még nem ültek el a hullámok és máris újabb izgalom fenyegeti az ország nagyobb városainak bérlőit. A lakások bérei után megkísérelt 5 százalékos illeték ugyanis most mintha veszedelmesebb formában jelentkeznék. Ez a taxa az idén megjelent közigazgatási törvény egyik homályos rendelkezése nyomán látott napvilágot, de a jogászok véleménye szerint az teljesen alaptalan. Az összes városok tanácsai nagy reményekkel és nagy apparátussal fogtak hozzá a kivetéshez, míg az adózók a helybeli Bérlők Szövetségének irányítása mellett annál szívósabb ellentállást fejtettek ki és sorozatos fellebbezésekkel támadták meg a kivetéseket. Oradeán az erők összemérése a bérlők győzelmével végződött, mert a fellebbezési bizottságok az az napra kintűtött összes fellebbezéseknek helyt adtak. A tanács ezek után meddőnek látta a további küzdelmet s a kérdést levette a napirendről. Ujabbban azonban az hírlik, hogy a városok nem mondják le a taxáról s most, hogy a parlament újból megkezdte működését, közbenjárna egy egyszakaszos törvény megszavazása iránt. Cluj városi tanácsa részletes memorandumot küldött az illetékes helyre, s ehhez a többi városok is csatlakoztak. Amint hírlik, az itteni Bérlők Szövetsége újból erőteljes akcióba kezd, s tizezer aláírással ellátott emlékiratot terjeszt a kormányhoz. Érdekes, hogy több cluj-i bérlő az oradeai szövetséghez fordult közbenjárás érdekében.

KOPROL neve egymagában is garancia a minőségért. Ügyeljen, hogy a **KOPROL** név a csomagoláson rajta legyen!

Zürichi záriat. Párizs 20.23 fél, London 21.28, Newyork 435, Brüsszel 73.60, Milánó 22.32 fél, Amszterdam 235.40, Berlin 175, Bécs — schilling 76.75, Prága 15.40, Varsó 81.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

SÚLYOS VASUTI SZERENCSETLENSÉG AUSZTRIÁBAN. Brünnből jelentik: Ma hajnal két órakor Lettvice mellett a gyorsvonat beleszaladt egy tolató teherkocsiba. Négy utas meghalt, nyolc súlyosan megsebesült. A két mozdony, a szerkocsi és a hálókocsi pozdorjává zúzódtak. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a tehervonat tilos vágányra futott.

OLASZORSZÁGBAN KÉT MILLIÓ AGGLEGÉNY 160 MILLIÓ LIRA KÜLÖNLEGES ADÓT FIZET. Rómából jelentik: Most jelent meg az olasz pénzügyminisztérium kimutatása a január elseje óta befolyt agglegényadóról. A statisztika szerint Olaszországban 2 millió agglegény 160 millió lira adót fizetett ebben az évben. A törvény értelmében ezt az adót az anya- és csecsemővédő egyesületek kapják, az özvegyek és szegény anyák felsegélyezésére.

A cluj-i alsóvárosi református egyházközség új lelkesze. Cluj. Saját tud. A dr Vásárhelyi János püspökkéválasztása következtében megüresedett alsóvárosi református egyházközségben Kádár Géza zalau esperes választották meg az egyházközség új lelkeszév.

Véres botrányban és verekezésben robbant ki az elvadult futbalszenvedély egy oradeai mérkőzésen

Verekezés, rendőraitak, súlyos sérülés, letartóztatás. — A rendőrség mentette meg a bírót súlyosabb inzultusól

Oradea. Saját tud. Vasárnap délelőtt került sorra Oradeán a Rhédey sporttérén a Starvinta-Phoenix nemzeti B-ligás mérkőzés.

A mérkőzés bírója dr Huza, a Starvinta szurkolók véleménye szerint már az első félidőben nagyon sok melléfogást csinált és állítólag feltűnően a Phoenix javára sikerültek ezek a melléfogások. Az igazságtalan bíráskodás miatt már az első félidő végén izgatott hangulat uralkodott a szenvedélytől túlfűtött közönség körében. Amint ilyenkor szokás, a bíró felé durva szidalmakat kiáltottak.

A második félidő vége felé egy vitás bírói ítélet aztán kirobbantotta a „sportférjak” botrányát s az állóhelyről egy nagy tégladarabot a játéktérre dobtak. Aki e követ dobta, minden bizonnyal a bírót akarta eltalálni, de a mellette álló Balc, Törökves játékost találta el. A nagy erővel hajtott éles tégladarab Balcot térdén találta és a szerencsétlen játékos kétségbeesett jajgatások közepette esett össze. Óriási kavarodás keletkezett, a közönség a pályára nyomult, a mentők pedig Balcot vették kezelés alá. A sérülés annyira súlyosnak bizonyult, hogy azonnal kórházba kellett szállítani a játékost.

A szolgálatot teljesítő néhány rendőr csak nehezen tudta a pályán a rendet helyreállítani. Dr Huza bíró folytatni akarta a játékot, de ilyen légkörben az lehetetlen volt és végül is 10 perccel befejezés előtt lefújta a mérkőzést. Rendőrök és a játékosok sorfala között vonult be ezután a fenyegetett bíró dr Huza az öltözőbe.

Amíg a játéktérén a berohant tömeg a sérült Balcot vette körül, addig a rendőrség őrizetbe vette az állóhely egyik nézőjét, aki állítólag a tégladarabot a játéktérre bedobta. Többen a letartóztatott segítségére siettek és a rendőröknek gummibotjukat is igénybe kellett venni.

Időközben megérkezett a mentőkocsi és Balcot a kórházba szállították. Az izgatott tömeg azonban még egyre a játéktér kapuja előtt és az öltözők körül várakozott. Dr Huza bíróra vártak, akit meg akartak verni. A rendőrségnek végül is gumibotos támadást kellett intézni a tömeg ellen. De szétszórni nem tudták és dr Huza bíró csak erős rendőri fedezet mellett hagyhatta el a sportpálya területét.

A rendkívüli sportbotrány széles körben nagy visszatevészt váltott ki s a sportemberek közül rengetegen keresik fel a népszerű Balcot, a botrány áldozatát, aki a kórház egyik első emeleti szobájában fekszik súlyos térsérülésével. Az orvosok véleménye szerint, ha komplikációk nem jönnek közbe, két héten belül lábára állhat.

Pedál-harmónium

2 manual, 6 sor nyelvcsip, amerikai szívó légrendszer, kifogástalan állapotban, jutányos áron eladó. Megfelel kisebb templom vagy kápolna részére. — Harmóniumok minden nagyságban. **WEGENSTEIN** orgona. és harmóniumgyár, Timişoara, III. Bul. Mihai Viteazul 30.

* Gyomor- és bálhurut, az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsav-túltengés az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek. A forró égő országokban észlelt orvosi tapasztalatok igazolják a **Ferenc József** víz rendkívül értékes hatását vérhasnál és olyan gyomorbetegségek esetén, melyek váltólással együtt lépnek fel. Az orvosok ajánlják.

ISMÉT EGY PÜSPÖK-ÁLDOZAT SPANYOLORSZÁGBAN. *Avilából* jelentik: A spanyol vörös terrornak újabb püspök-áldozata van: az u. n. „kormánycsapatok” főbe lötétek Eudad Real püspökét: de Estegana y Echevarria-t. Az új vértanu-püspök a spanyol püspöki karnak egyik legtekintélyesebb tagja volt. Kivégzésével a püspök-áldozatok száma kilenczre emelkedett.

Megkezdte az esküdtzék a rettegett Coroiu ügyének tárgyalását. Bacau. Saját tud. Coroiu bandita bűnperének esküdtzék tárgyalását a halasztó hírek ellenére mégis megkezdtek. A 24 éves hirhedt bandita, aki éveken keresztül tartotta rettegésben egész Moldvát, elegáns öltözetben, frissen borotválva és kihívó magatartással állt bírál ele. A tárgyalás előtt 24 órával a bűnügy minden tanuját őrizetbevette a törvényszék, nehogy azuk hiányában újra el kelljen halasztani a tárgyalást. A bűnügynek Coroiu kívül még 33 más vádlottja van, akik mind a bandita bűntársai. A tárgyalás előreláthatólag több napig tart és több, izgalmas jelenetet tartogat.

TITOKBAN LÉPFENÉS TEHÉN HUSÁT MÉRTEK EGY SATUMAREMEGYEI KÖZSÉGBEN. Saját tud. Tataresti községben megbetegedett az egyik gazda tehene, mire az állatot levágták és a húsát kimérték. Nem tudták, hogy a tehén lépfenés volt. A veszélyes betegség leverte Czira Demeter gazdálkodót is, aki óriási kínok között meghalt. A dolog úgy jutott nyilvánosságra, hogy a nagybeteg Czirához kihívták a satmarhegyi körorvost, aki nem kis meglepetéssel felismerte a gazdán a lépfenés csalahatalan tüneteit. Kérdezősködött, ki és mikor vágott titokban tehenet, de a falusiak nem árulták el a húst mérő gazdát. A lépfenében meghalt Czira Demeter családja állítja, hogy az elhunyt néhány nappal ezelőtt husal jött háza. A vizsgálat megindult s erélyes egészségügyi rendszabályokat foglaltatottak.

Tavasszal megnyitják a satumarei sugárat. Saját tud. A város vezetősége Satu-Mare szívében sugárat tervezett, amely a vasuti állomást a főtérral fogja összekötni. A háztulajdonosok tartózkodása miatt a sugárat eddig csak a közepén tudták megnyitni, míg most kisajátítási eljárás indított a vitás ingatlanokra s valószínűleg tavasszal a két végén is megnyitják a sugárat.

„Spanyol tangó”.

A vérengző spanyol testvérháború torz és ijesztő szimbóluma ez a megrázóerejű művészi karikatúra, amely a „New-York Post” egyik legutóbbi számában jelent meg.

Az „icányelv” — mint olyan

Az üzleti alapon kiadott sajtótermékek „szin-változását” gyakran meg lehet figyelni napjainkban. Ahol az üzleti töké diktál s a lehető legnagyobb üzleti haszon a fontos, ott kevés kell ahhoz, hogy a lapok máról-holnapra megcáfolják azt a szellemet és azt az irányt, amit tegnap még „szenvélyes” hévvel, fennhangon hirdettek — ha az olvasóközönség pillanatnyi hangulatváltozása, vagy az előrelátó és számító üzleti érdek hirtelen kívánja. Olykor természetesen az is előfordul, hogy kényszerűségről, politikai változások következtében, kénytelen-kelletlen meg kell változtatni a lap szellemi irányát, ha tovább akar élni az újság. Mindkét esetben érdekes figyelemmel kísérni ezt a „nyiltzsimi átváltozást” amely néha óvatos lassúsággal, szinte észrevétlenül, máskor nagy hirtelenséggel, szinte máról-holnapra megy végbe.

Sajtótörténeti szempontból is kedves kurióznak számít az a hirtelen elv- és irányváltoztatás, amit egyik francia lap, most elevenített fel, az 1815-i „Moniteurnek”, az akkori francia hivatalos lapnak márciusi számaiból.

1815 február 26-án Napoleon elhagyta Elba szigetét. A „Moniteur” március elseji számában vett tudomást az eseményről ilyenformában: „A korzikai fenevad kiszökött ketcereből, agyon kell löni, mint a duvadat”.

Két nappal később március 3-án ezt írja: „A tigris hajóját nem tudták elfogni. Minden igaz hazafi ószintén sajnálja, hogy francia földre tudott lépni”.

Március 5-én megjött a hír, hogy az ellene küldött zászlóalj hozzá csatlakozott: „A kalandor valahogy összeeszedett egy kis csapatot és merész proklamációkban azt hirdeti, hogy ezzel a gyűlevész hadddal Párizs felé tart.”

Március 7-én: „A bitörő — sajnos — mind több és több elszédített követőre talál”.

Március 10-én: „Erthetetlen, hogy ez a hirhedt alak, mennyire ért az emberbolonditáshoz.”

Március 10-én: „Bonaparte bevonult Grenobeleba”.

Március 13-án: „Bonaparte tábornok nagyobb hadtest élén Lyon előtt áll”.

Március 15-én: „Lyon hódolattal fogadta a győztes hadvezérét”.

Március 17-én: „Napoleon már csak egy napj járásnyira van Párizstól”.

Március 20-án: „Őcsászári felsége, I. Napoleon a francia nemzet örömmujongása között bevonult országának fővárosába Párizsba. A francia nemzet áldottának nevezi ezt a napot, melyben az imperátort megint ott látja, trónján. A mélységes hódolattal, amellyel Párizs a győztes császárt ünnepli, csak a forró szeretet nagyobb, mellyel felséges urunkat körülveszi.”

Ime egy régi újság, amelynek alig egy hónap leforgása alatt, ennyire megváltozott a „véleménye”.

De főlélegesen ilyen messi időkbe visszanyulni, amikor közelfekvő példák is vannak s főként olyanok, amikor nem is a „körülmények”, hanem a töké kényszerítő hatása alatt változnak meg a vélemények...

SIKKASZTÁSÉRT ELITÉLTÉK SATUMARE VÁROS EGYIK TISZTVISELŐJÉT. Saját tud. Tavasszal nagyarányú visszaéléseket fedeztek fel a satumarei városházán, az adóhivatal behajtási osztályán. Milian Vasile tisztviselő nyugtákat hamisított és a beszédett pénzt elsikkasztotta. Milian a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy a sikasztásért nem ő, hanem elhunyt tisztviselőtársa felelős. A most megtartott főtárgyaláson azonban beigazolódott, hogy a közpénzeket Milian sikkasztotta el, amiért a törvényszék héthónapi fogházra és politikai jogainak öt évi felfüggesztésére ítélte.

Megkezdődtek a bodi rádióleadó és a bucaresti hangmühelyt összekötő földalatti kábel építési munkálatai. Braşov. Saját tud. Braşov új intézménnyel gazdagodik. Önműködő telefonközpontot kap s ennek előmunkálatai már serényen folynak. A munkások százai dolgoznak a város utcáin és a mélyen ásott árokba, négyüregű cementcsöveket fektetnek. Ezekben a négyüregű csövekben fognak végigvonulni az új telefonközpont vezetékei. Itt említjük meg, hogy a bodi rádióleadó és a bucaresti hangmühelyt összekötő földalatti kábel megépítési munkálatai is megkezdődtek. Eddig ugyanis felülvezetékes vonalon jött a fővárosi hánházból a hang a bodi óriásleadóba, ahonnan felerősítve nagy hangerővel küldötték szét a világűrbe. Természetesen, hogy viharok alkalmával a leadás sokat szenvedett és a vonal mindig ki volt téve a megrongálásnak. Most mélyen ásott árokba rakják a vastag kábelt, mely így zavartalanul fogja továbbítani a bucaresti műsort a bodi leadóig.

UTAZÁS

FÉRJ: És mihelyt megérkezel, rögtön írjál.

FELESÉG: Természetesen. Addig eszembe jut, hogy mi felejtettem otthon.

FEDETLENÜL ÁLL EGY KIS FALU KÁPOLNÁJA. Mikor építeni kezdték a falucska lelkes katolikus hívei a kápolnát, úgy tervezték, hogy mire a hó lehull, fedél alatt fog állani és boldogan hívogatja majd Róráterá a híveket. Csakhogy másképpen történt. Az idei nehéz nyár nagyobb terhekkel sújtotta az embereket, mint más években és a szűkös bevétel ruhára, adóra, patikára és egyéb égetően fontos kiadásokra sem volt elég. A kápolna tehát befedetlenül áll és azt várja, hogy dobbanjon meg országunk katolikusainak a szíve. Ha mindenki csak egy-két fedőcserép árával járulna hozzá a kápolna befedéséhez, — mindenki, akinek a jó Isten a legszükségesebbeknél bármily kevéssel is többet adott — hamarosan tető alá kerülne a Băţani-Mare község katolikusainak kápolnája — és valóra válna az áldozatos szívű buzgó hívek vágya, hogy megcsendülhetne benne a Róráterá hívó harangszó. Kérjük kedves olvasóinkat, akiket eddig még soha, semmi nemes cél érdekében nem kértünk hiába, — segítsenek ez alkalommal is a kis székel falucskáknak abban, hogy befejezhesse kápolnáját. A legcsekélyebb adománnyal is Istennek tetsző, jó dolgot cselekszenek. Az adományokat közvetlenül is el lehet juttatni Huszár Adám esperes, Baraolt (jud. Treiscaune) címére, de kiadóhivatalunk is szívesen továbbítja és nyugtatza.

ZATONYRA FUTOTT EGY ROMÁN HAJÓ EGY DÉLAMERIKAI KIKÖTŐBEN. Bucureşti-ből jelentik: A Román tengerészeti hivatal értesítést kapott, hogy az „Oltul” nevű román hajó a délamerikai Rio dela Platanal zatonyra futott. A személyzetet sikerült megmenteni, a kár jelentős.

BEKULDOTT HIREK

Kongreganisták ünnepi előadása. A timişoara-i, második kerületi Felőtt Leányok Mária-kongregációja a kerületben levő zárda nagytermében nagyszabású és jólsikerült ünnepi előadást tartott, amely nagy tetszést aratott. A Rózsafüzér királynéja című daljátékot Maszalic Irén, Krim Anna, Tölgyi Edit, Kliegl Erzsébet, Czimmer Aranka és Pálkás Margit kiválóan adták elő. Sik Sándor: Híszek c. költeményét adta elő ezután Lőrincz Oli, nagy hatással. A Szent Dorottya című két felvonásos színmű szereplői Bacsik Olga, Schöffer Zsuzska, Försztet Mauzi, Golga Mancsi, Járossy Ilona, Czimmer Aranka, Agátsy Hajnalka és Lovas Rózi valóban szépet és dicsegetreméltót nyújtottak. A darabot Mária Monika és Luniáček Erzsébet tárnokok tanították be.

A braşovi Szent Ferenc III. Rendje igen jól sikerült Szent Erzsébet ünnepélyt rendezett. A gondos kezekkel összeállított műsor kiemelkedő száma dr Péter Antal apátplébános előadása volt, aki Szent Erzsébet csodás életéről beszélt. Hangulatosa volt Papp J. Jenő, Rác Pál, Borbáth Béla és Vermessy Lajos éneknégyese és Apor György szólója, amelyet Kósa Gizike kísért harmoniumon. Jó volt Fiedler István szavalata. A pompás estély rendezőgárdájának tagjai a következők voltak: Szedlacek Jánosné, Sárossy Gyuláné, Antal Andrásné, Malatinszky Bella, Lászlóné és Simonné.

Szent Erzsébet napja, meleg ünnepe volt Gheorgheni város közönségének. Az Urinók Mária Kongregációja védőszentjének tiszteletére közel 50 elhagyatott gyermeknek szerteszert örömet e napon. Ennyi ruhátlan, iskolás gyermeknek osztottak ki cipőt, ruhát, meleg téli kabátot, mindenféle fehérműt, alsóruhát s az értékes ajándékok mellett tésztát, gyümölcsöt és a gyermekeknek annyira kedves másféle édességekből is mindenkinek jutott szeretetsomag. A szegény, mindenkitől elhagyott gyermekek részére külön színelőadást is rendeztek. Szent Erzsébet napján a leginkább elhagyottak részesültek a legnagyobb megbecsülésben. Egyébként Gheorgheniben nemcsak egyetlen napon fordul a figyelem az elhagyatott gyermekek felé. Iskolaévben állandóan mindennap 55—60 gyermek kap ebédet a napközti otthonban. Nem vetélkednek, hanem vállaltva, egymást támogatva, valóban krisztusi szellemben dolgoznak az egyes társulatok. A napközli otthon a Misszió egyesület tartja fenn, de a Leányklub és a Mária kongregációk segítségével. A gyermeknapot a kongregáció rendezte, de a Misszió hozzájárulásával. Az Urinók Mária kongregációja e helyen is köszönetet mond Bajna Imre bórkereskedő urnak, aki hat pár cipőre való anyagot ajándékozott a „Gyermeknap” céljaira. Valamint a braşovi Klinger cégnek, aki kb. 23 méter finom és tartós chiffon és vászon maradékok ajándékozásával az alsóruha és fehérnemű kiosztásának gondját könnyítette meg lényegesen.

A szőlőbirtokosoknak csak újévig engedik meg sajáttermésű boraik poharanként való kimérését

Megkezdték a szőlősgazdák ellenőrzését

Bucurestiből jelentik: A monopolltörvény megengedi, hogy a szőlőbirtokosok városokban levő lekhelyükön kicsinyben kimérhessék bortermésüket amélikül, hogy forgalmi, vagy fogyasztási adót fizetnének ezután. Aki külön engedélyt szerzett, az nemcsak üvegben, hanem poharakban is kimérhette a termését. Ez a kedvező helyzet azonban január 1-én megszűnik, mert

a szeszmonopol vezérigazgatósága 7038. számú, most kiadott körrendeletében megszünteti a bortermelők poharazási jogát.

A rendelet arra hivatkozik, hogy a földművelésügyi minisztérium kívánságára tiltják meg rósz a termelőknek a poharankénti kimérését az eladási helyiségekben és ezért utasítja a monopoll vezérigazgatósága a pénzügyi gárdát,

valamint a többi ellenőrző szerveket, hogy a szeszltörvény 169. szakaszának 4-ik bekezdését okvetlenül tartassák be a termelőkkel.

Eszerint a szőlősgazdák bort csupán zárt vagy nyitott edényekben, a kimérési helyiségben való fogyasztást jog nélkül adhatják el, sajáttermésű pálinkát pedig csak zárt és „etikettel” ellátott üvegekben adhatnak el.

Azok a termelők, akik a monopolltól kivételesen engedélyt kaptak arra, hogy helyiségeikben poharanként mérjék ki termésüket, ezt a jogot csak 1937. január 1-ig tarthatják meg és engedélyük akkor lejár, de a helyiségen kívül való fogyasztásra üvegekben azután is eladhatják saját termésüket. Akik ezt az utasítást nem tartják be, büntetésben részesülnek, sőt a kimérési jogot is elvonják tőlük.

Az Isten hatalma nagy

Tafrov Nicolae, Vinga községből a következőket írja nekünk: „Feleségem, aki hosszú évek óta gyomor- és epebántalmakban szenved, egy üveg Gastro D. elhasználása után olyan feltűnő javulást mutat, hogy az egész közégben feltűnést keltett ez a világhírű gyógyszer, sziveskedjenek még egy üveggel küldeni.”

A világhírű amerikai Gastro D. azért olyan népszerű és nélkülözhetetlen minden családban, mert 10-15 éves krónikus gyomor-, epe-, vesébél- és májbajokat, ideges makacs fejfájásokat rövid kúra (3-4 üveg) után tökéletesen meggyógyít.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Az oradeai Kereskedelmi Csarnok közleményei

Felkérjük mindazokat a tagjainkat, akiknél repülőbélyegkihágás miatt jegyzőkönyvet vettek fel, hogy a Csarnok titkári hivatalában ezt sürgősen sziveskedjenek bejelenteni. A Csarnok és más érdekképviseleti testületek állandó közbenjárása folytán ugyanis a nemzeti repülőalap-pénztár felülvizsgálat alá veszi az összes újból elébe terjesztett jegyzőkönyveket, s ígérünk van, hogy a téves magyarázat, továbbá a törvény életbe lépésekor a végrehajtási utasítás és a repülőbélyeg kiadása előtti időkből származó kihágási eljárásokat megszüntetik. Ezek a felülvizsgálatok természetesen csak külön írásbeli, s indokolt kérelemre fognak történni.

A repülőbélyegztörvény alkalmazása körüli téves magyarázatok és eddigi téves gyakorlat kiküszöbölése érdekében az érdekképviseleti testületek közbenjárása folytán, illetékes kormánykörök a törvény módosítását határozták el, s készítették elő. Az új módosító törvény hivatva van a törvény alkalmazása körüli összes kételyeket eloszlatni és világosan meghatározni, hogy milyen jogügyletek, illetve iratok, milyen összegű repülőbélyegilleték alá esnek. Kérjük tagjainkat, hogy a repülőbélyeg alkalmazása körüli észleleteiket, a náluk járt ellenőrző közegek kifogásait titkári hivatalunkkal sürgősen közölni sziveskedjenek, hogy megfelelő s indokolt előterjesztést tehessünk az új törvénybe való olyan rendelkezések felvételére, amelyek világosan intézkedjenek az eddig még vita tárgyát képezett kérdések felett.

Kérjük azokat a fűszerkereskedőket, akiknél poharazásra jogosító régi italmérési engedélyüket 1934. év végén kieserítették, hogy minél sürgősebben — lehetőleg még ma délelőtt 10-11 óra között — jelentkezzenek a Csarnok titkári hivatalában.

A szilveszteri vendiákból, amelyet az idén is a Kereskedelmi Csarnok összes helyiségeiben tartanak meg, a szezon legsikerültebb mulatságának ígérkeznek. A rendezőség már megkezdte a fényes műsor összeállítását és a rendezőség hozzáértő nagy gárdája szorgoskodik, hogy a bál közönsége minél jobban érezhesse magát. Aki ezen a bálon részt vesz, jól fog szórakozni, igazi jó hangulatban várhatja és köszönheti az újévet.

Megjelent!

A szövetség szervezéséről szóló törvény

Az érvényben levő teljes román szövetség, magyar fordításával és tartalomjegyzékkel.

Kiadta és fordította: Dr. Borbély Lajos, ügyvéd

Ara 125 lei és portó.

Kapható: könyvostályunkban.

Meghalt egy kispap. Az oradeai római katolikus hittudományi főiskola növendéke, Fazekas Béla 27 éves korában meghalt. Szerda délután fél 5 órakor temetik el a Haller-kápolnából.

Sürgősen illetékesekkel kell a börtöni szerződéseket. A pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztálya megkeresésére, de egyben a háztulajdonosok érdekeit megvédeve szempontjából is figyelmeztetjük a háztulajdonosokat, hogy bér szerződéseiket illetékeseknél ne hagyják a folyó hó 30-án lejáró határidő utolsó napjaira. Ily késedelem esetében a tapasztalat szerint a szerződés illetékesítésénél oly nagyfokú torlódás keletkezik, amely egyrészt az adózóknak igen nagy idővesztést okoz és másrészt annak a veszélynek is kitési őket, hogy a határidőn belül való jelentkezés esetében is elkének, mert a túlterhelt tisztviselők nem képesek a jelentkezéseket elfogadni. Az előirt szövevény iratok iradainkban rendelkezésre állanak. A Háztulajdonosok Szövetsége.

Jól sikerült református kulturdélután. Vasárnap délután a református leánygimnázium dísztermében nagyszámú közönség előtt mutatták be a régi református műkedvelők Jókai: „Rézpatki lelkész” c. művét, dr. Szabó Lajos lelkész színpadi átdolgozásában. Bodnár Mária irónő konferálta be az előadást. Az ügyes műkedvelők Kispálfi János ny. színész rendezésében nagy sikerrel adták elő a darabot. Szépen szerepeltek: Kendi Irén, Gaál Piroška, Barabás Margit, Zombory Sándor és Kegyes Sándor s a többiek is jól játszottak és sok tapsot arattak. A kulturdélután közreműködött a Sztáray Mihály énekkar, Soós Andras karnagy vezetésével és több számmal gyönyörködtette a hallgatókat.

Jóváhagyták az oradeai reformátusok új szövetségét. Oradea. Saját tud. Amint már közöltük, a református társadalom körében a szilveszter indult meg egy új hitelszövetkezet létesítésére. A mozgalom élén Császár Béla és dr. Soós István egyházkerületi főjegyzők állnak. Október 1-én az alakuló közgyűlés már elfogadta az alapszabályokat. A szövetkezet működését az alapszabályok jóváhagyásával a Bucuresti Szövetkezeti Központ engedélyezte és annak alapján az oradeai járásbírósg a szövetkezetet be is jegyezte. Így a szövetkezet, amely „Sebes Körös” hitelszövetkezet név alatt fog működni, meg is kezdte működését és megtartotta a első alakuló gyűlést, amely az igazgatóság elnökévé dr. Soós István egyházkerületi főjegyzőt, alelnökévé Hajdu György nyugalmazott postatanácsost választották. A szövetkezet igazgatója dr. Szemes Ferenc lett, a Nagyváradi Takarékpénztár volt igazgatója, pénztárosa pedig ifjabb Borsos Lószef. Az új hitelszövetkezet élénk működést fog kifejteni és mihielyt a lejegyzett üzletészek nagy része befolylik. Ténylegesen is megkezdte a működését. Természetesen az alapszabályok szerint a szövetkezet tagja lehet vallás- és nemzeti különbség nélkül bármely oradeai polgár, aki megfelelő üzletészt jegyez le.

November 25-án este 9 órakor Kamara-zenekar hangversenye az Újságíró Klubban
Jegyek 20 és 30 lei, az Újságíró Klubban (Huzelia Irén kisasszonynál) és a Hegedűs hírlapirodában válthatók.

Temetések. Fazekas Béla 27 éves lapnövendék meghalt. Temetése szerdán fél 5 órakor lesz a Haller-kápolnából. — Keresztessy Józsefné szül. Maricskó Rozália 77 éves korában meghalt. Temetése kedden háromnegyed 9 órakor lesz az Eroul Necunoscut-utca 7. sz. háztól (Erdélyi „Concordia”).

Kövesdy Lajos, a városi villamosmű nyugdíjazott főtisztviselője, 55 éves korában meghalt a Mizeriek kórházában. Temetése november 24-én délután 3 órakor lesz a Mizeriek kórházából a venetiai temetőbe. („Caritas”).

Húspárosok rendkívül közgyűlése. A húspári munkások által kért kollektív szerződés pontjainak ismertetése és annak elfogadása vagy elvetése tárgyában folyó hó 24-én azaz kedden rendkívül fontos gyűlést tartunk, amelyre az összes érdekelte hentes, mészáros, borjú és juh-vágó iparosokat felkérjük, hogy saját jól felfogott érdekükben jelenjenek meg. A gyűlést f. hó 24-én azaz kedden délután 5 órakor, a Munkakamara földszinti nagytermében tartjuk meg. Teljes számú megjelentést kér a Húspárosok Szindikátusának elnöksége.

SZÍNHÁZ

AZ ORADEAI SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedd 5 órakor: Mosoly országja. Új betanulásban. Olcsó helyárakkal. — 9 órakor: Kosztolányi emlékkünnep. 1. Emlékezés Kosztolányiról. Elmondja: Kádár Imre. 2. Fényes Alice, Nagy István és Kovács György Kosztolányi verseiből szavalnak. 3. Romeo és Júlia előadása, Kosztolányi fordításában. Rendes helyárakkal.

Szerda 5 órakor: Néma levél. Olcsó helyárakkal. — 9 órakor: Csárdás. Premier, rendes helyárakkal.

Csütörtök 5 órakor: Szent Johanna. Olcsó helyárakkal. — Este 9 kor: Csárdás. Rendes helyárakkal.

Péntek, kivételesen 4 órakor: Hamlet. Olcsó helyárakkal. — Este 9 órakor: Csárdás. Rendes helyárakkal.

— Mosoly országja kedden 5 órakor Lehár nagy operettje, olcsó helyárakkal.

— Kosztolányi emlékkünnep. A tragikus körülmények között csak nemrég elhunyt nagy magyar poéta emlékeztetének szentelt a színház a ma, kedd esti előadást. Shakespeare halhatatlan műve, a Romeo és Júlia kerül előadásra Kosztolányi Dezső fordításában. Előadás előtt dr. Kádár Imre igazgató emlékezik meg Kosztolányiról. Majd Fényes Alice, Nagy István és Kovács György a költő verseiből szavalnak. A ma esti előadást rendes helyárakkal tartják meg.

— Csárdás. Szerdán este lesz bemutató előadása a legnagyobb sikerű operettnek, a Csárdásnak. Színházunk a Csárdást az év legnagyobb sikerének és slágerének tartja, mert részóta nem került színre nálunk ilyen egészséges szövevény, briliáns zenéjű operett. Forgószínpad, gyönyörű kiállítás, nagyzerű szereposztás, rengeteg új tanc mellett külön meglepetése lesz az előadásnak a cigányrajkók zenekara, amely már színesebbé fogja tenni az előadást. A darabot Gróf László rendezte, a főszerepeket az operett együttes legkiválóbbjai játézzák. A Csárdás szerdán és csütörtökön és nénteken van a színház műsorán, mindenkor rendes helyárakkal.

— Szent Johanna. Csütörtökön délután 5 órakor kerül színre először a ciklusban olcsó helyárakkal, Fényes Aliceval a címszereppel.

SPORT

Döntetlen a CAO-Juventus és Gloria-Kinizsi találkozó

Nagy gólaránnyal verte az Universitatea az Unirea Tricolor. Botránnyal tarkított mérkőzésen győzött a CFR a Victoria felett

Az őszi félév utolsó fordulója négy mérkőzést játszottak le. A Crisana-AMTE aradi találkozója az antirevizionista gyűlés miatt elmaradt. A forduló két váratlan eredménye a CAO és a Gloria döntetlenje. A Gloria így elvesztette esélyét az őszi elsősegre. Anélkül szomorúbb a CAO balsikere, amely már otthonában sem bír győzni. Összesen csak a középcsapatok között végezhet. Az Universitatea folytatta győzelmi sorozatát. Bucurestiben bizonyalmakkal és botránnyal telített mérkőzésen győztek a vasutasok.

Részletes eredmények a következők:

Kinizsi—Gloria 2:2 (0:0).

Timisoara. 1500 néző. A Kinizsi majdnem meglepetést okozott. Két 11-est mellőlött. Góllövők Dobra (11-esből) és Fritz, illetve Thirung és Bajusz.

Juventus—CAO 1:1 (1:0).

Oradea, 1500 néző, bíró Muresan. A zöld-fehérek győzelmet érdemeltek volna, de a csatársor nagyon gyenge napot fogott ki. Egyedül Verzaru mutatott valamit. Úgyesen adja a labdát, de az állandó hátraadásról le kell szoknia. Legnagyobb hibája, hogy még fél és nem tud fejlődni. Néhány erős mérkőzés után azonban nagyszerűen be fog illeszkedni a csapatba. Az első féldőben 16. percében Zăinescu 3 lépésről a hálóba talál. A bíró előzőleg 11-est fűtyült, de amikor látta, hogy gól, azt ítélte meg. A közönség tüntetett ellene. Szünet után nagy CAO-főlény, de csak egyenlítőni tudnak. Haláti sarokrugását Barta befelje. A bíró nyomja a CAO-t, mire a közönség percekig fujozva és különböző megtisztelő jelzőkkel il-

leti. Muresan Antal a tüntetést rosszindulatú itélkezéseivel kiérdemelte. A hazai csapatból David, Spielmann, Juhász, Feierstein fedezetor és Verzaru tűnt ki. A Juventus legjobbjai a Fogl—Dragomirescu hátvédpár, Endreffy kapus és Palmer.

CFR—Victoria 2:1 (0:0).

Bucuresti. 8000 néző, bíró D. Petru. Az első féldőben botránnyal tört ki, amikor Avar kézzel ütötte a labdát a Victoria hálójába. A csendőrség állította végre helyre a rendet. Az első féldőben a Victoria szünet után a CFR támadott többet. Góllövők: Avar és Lengher, illetve Stoja (11-esből).

Universitatea—Unirea Tricolor 7:2 (2:1).

Cluj. 2000 néző, bíró Ritter. Az egyetemisták fölényesen intézték el az oboriakat. Góllövők: Szaniszló (4), Paunescu (2) és Ploesteanu, illetve Stefanescu (öngól) és Sony Niculescu.

A fenti forduló után még mindig a Ripensia vezet:

1. Ripensia	11	7	0	4	33:23	14
2. CFR	11	6	2	3	28:16	14
3. Venus	10	5	3	2	31:15	13
4. Gloria	10	5	2	3	20:16	12
5. Victoria	11	5	1	5	23:23	11
6. Universitatea	11	5	1	5	25:26	11
7. CAO	10	4	2	4	20:20	10
8. AMTE	10	3	4	3	14:12	10
9. Crisana	9	4	1	4	18:18	9
10. Kinizsi	10	3	1	6	19:34	7
11. Juventus	10	2	3	5	17:25	7
12. Unirea Tricolor	11	2	2	7	23:43	6

Belföldi sporteredmények

B) ligában

Oradea: Phoenix—Törekvés 1:0 (1:0). Góllövő: Szeremi III. Tíz perccel befejezés előtt botránnyal miatt félbemaradt.

Timisoara: TMAC—Jiul 3:0 (2:0). Nagy meglepetés.

Craiova: Rovine Grivita—Soimii 5:1 (2:0).

Satu-Mare: Olimpiai—Mures 3:0 (1:0).

Alba-Iulia: Unirea—Vraiu Jovan 1:1 (0:0).

Carei: Victoria—Simeriai CFR 2:0 (1:0).

Braşov: ACFR—Victoria 5:1 (2:1).

Bucuresti: Sportul Studentesc—Sporting 2:0 (1:0).

Cernauti: DVA—Jahn 2:0 (0:0).

Braila: DUG—IAR 2:1 (1:0).

Jasi: Textila—Dragos Voda 3:1 (1:1).

C) ligában

Resita: UDR—Progresul 4:0 (0:0). — RMTE—Turnu Severin 8:0 (3:0).

Timisoara: Banatul—Olimpia 7:2 (2:2). — Elektra—LMTE 3:3 (2:1).

Tg-Mures: MSE—HTV 3:3 (1:3).

Braşov: Brasovia—Blaji SC 4:0 (2:0).

Kerületi bajnokságért

Arad: Somii—Juventus 3:2 (1:1). — Sprata—Unirea 2:0 (1:0).

Timisoara: Freidorf—Bohn 3:1 (2:1). — CFR—Rapid 1:0 (0:0). — Galvani—Vulturii 1:0 (0:0).

— Fratelia—Patria 6:1 (3:0).

Jimbolia: Hertha—Törekvés 1:0 (0:0).

Oradea: Ferar—PTT 4:1 (2:0).

Cluj: Avram Jancu—Haggibor 3:0 (0:0). — Echo—Napocsa 3:1 (2:1).

Tg-Mures: MMTE—Monopol 1:1 (1:1).

Satu-Mare: CFR—Törekvés 6:0 (4:0).

Bala-Mare: Aurum—SzSE 4:1 (3:1).

Figyelem!

Legelősebb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készen Mindenféle gyapju fonalak és felvétel anyagok, mintázott és festett zsákszőnyegek nagy választékban. Hozzávaló sodrott gyapju fonalak minden színben csak a „FORTUNA” szőnyegben szerezhettek be. Oradea, Strada Vlăhuta 4. szám, az udvarban.

Ujpest legyőzte a Fradit

Bizosan nyert a Hungária a Phöbus ellen. — Bombameglepetés a Szeged veresége az Elektromostól

Budapestről jelentik: Az őszi félév 12-ik fordulójának örvendetes eseménye az Ujpest és a Hungária emelkedő formája, elszomorító a Ferencváros állandó rossz formája, sőt hanyatlása. A forduló egyébként igen mozgalmass volt. Ujpestet győzelme élre buzdította (vesztett pontok tekintetében azonban a Ferencváros és a Hungária jobban áll). Meglepetés az Elektromos nagy győzelme Szegeden, a III. ker. FC pontszerzése az Ujpestet verő Nemzeti ellen és a budaiak nagy győzelme a Kispest ellen.

Hungária—Phöbus 4:1 (1:1). Nagyvonalu játék után győzött a Hungária. Góllövők: Müller (az egyiket 11-esből) és Cseh (2) illetve P. Szabó (11-esből).

Ujpest Ferencváros 2:0 (1:0). Minden csapat részében jobb volt az Ujpest. Szünet után összeroppant a Fradi. Góllövők: Kállai és Vincze.

Nemzeti—III. ker. FC 1:1 (0:0). Gyenge nivóju játék. Góllövők: Horváth illetve Flora (öngól).

Budai „11” — Kispest 5:1 (1:1). Kitűnően játszott a Kispest fedezetora. Góllövők: Vermes és Szuhai (4) illetve Serényi.

Haladás—Er-So. 2:1 (2:1). Megérdemelte győzelmét a Haladás. Góllövők: Kiss és Máté illetve Fodor.

Elektromos—Szeged 4:1 (3:0). Elbizakodottság az oka a vereségnek. Góllövők: Szendrői (3) és Pogány illetve Nagy.

1. Ujpest 12 8 1 3 43:18 17

2. Ferencváros 11 8 1 2 34:15 17

3. Hungária 11 8 — 3 46:14 16

4. Phöbus 12 8 — 4 26:15 16

5. Szeged 12 5 2 2 21:16 15

6. Nemzeti 12 6 2 4 28:24 14

7. Bocskai 11 5 2 4 27:18 12

8. Elektromos 12 4 3 5 26:27 11

9. Budafok 11 4 3 4 27:39 11

10. Haladás 12 5 1 6 22:35 11

11. Kispest 12 4 2 6 40:41 10

12. Budai „11” 12 3 2 7 21:31 8

13. III. ker. FC 12 1 2 9 9:40 4

14. Er-So. 12 — 2 10 14:51 2

KIKBŐL ALL A LONDONI KERET? Budapesti jelentik: A vasárnapi forduló után ma este jelöli ki Dietz dr. szövetségi kapitány a londoni keret tagjait. Általában a válogatott gárda formája nem megnyugtató s nincs semmi okuk, hogy vérmes reményekkel nézzenek London elé. A Hungária és az Ujpest egysege lehet most szerény reménysegek alapja. A Fradi gárdára alig lehet számítani. A kapitány azért minden helyre lát megfelelő megoldást, csak a jobbfezetnél vannak súlyos kételyei. A valószínű keret a következő: Szabó, Pálkás, — Vágó, Polgár, Biró, Miklósi, — Turai, Szücs, Sárosi, Dudás, Lázár, Gyarmati, Sas, Vincze, Zsengeller, Kállai Cseh, Titkos.

Banati sajt

különlegesség érkezett
10 deka 5 lei 1/4 kg. 12 lei

ASZODI-nál Oradea
Sas-palota.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény).
Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Világos, utcai butorozott szoba a központban azonnalra kiadó. Oradea, Strada Duca 8. I. em.

Tisztviselőknök, vagy magános urinöknek szép butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Aurel Vlaicu 33.

Csinosan butorozott szoba teljes ellátással kiadó azonnal is. Eladó egy konpha spór. Benz Gyulánál, Oradea, Str. Vlahuta 72.

Kétszobás udvari lakás kiadó. Oradea, Str. Moldova 38

Kapualatti butorozott szoba, külön előszobával, esetleg ellátással is kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zeigă No. 7.

Két utcai szoba konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás kiadó. Oradea, Str. Leazănuț 12. sz.

Kiadó egyszobás lakás. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55. és Str. Pavel 17. szám.

Hülönfelle

Gyomorégés, és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epebaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lei. Lerakat: Csanda gyógyszerár. Oradea.

Lakatosmunkák készítését és javítását jutányosan eszközöl Oláh lakatos, Oradea, Alexandri 35.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Adás-vétel

Keresek megvételre 2 vagon 12-ös típusu, iparvá-gányhoz alkalmas vasuti sineket. Barot, Targoviste, Stelei 13.

Hentesnek töltőgépet és üstöt, üstházzal megvételre keres, Calea Victoriei 54. Ugyanott kis vas-kályha eladó.

Eladó teljesen jó állapotban levő télikabát 12—13 éves fiúnak. Mártonffy, Oradea, Str. Densușianu 25. szám.

Jókarban levő modern játékbabakocsit megvételre keresek. Oradea, Str. Take Jonescu 17., első ajtó.

MAGAS árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben, HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regelu Ferdinand No. 3.

Keresek megvételre kisebb golyós prést. Arany. Oradea, Str. Vlahuta 9.

Eladó ebédlő kredenc, asztal és egy 6 karu széklet. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Jókarban levő télikabát 10—12 éves fiu részére eladó. Oradea, Str. Barierj 5.

Alkalmasítás

Perfekt gépirónót keresünk, félnapi munkaelfoglaltságra. Cím a kiadóban.